

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र १.१ : गाव नकाशा सूची व आर्थिक सामाजिक माहितीचे संकल

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

अ क्र.	माहितीचे तपशील	उपलब्धता	टक्केवारी	अ क्र.	माहितीचे तपशील	उपलब्धता	टक्केवारी
क. उपलब्ध सेवा सुविधांचे तपशील (गाव नकाशाद्वारे संकलित करावयाची माहिती)							
११.	पायाभूत सुविधा	ग्रामपंचायत कार्यालय	होय नाही/	१६.	कृषी सुविधा	हंगामी स्थलांतरण करून गावातून बाहेर जाणारी कुटुंबे	
		पथदिवे (संख्या)				शेतकरी आत्महत्या झालेल्या कुटुंबांची घरे (वर्षात ५ मागील)	
		स्वस्त धान्य दुकान (संख्या)				शेतीकरिता स्वतःची यंत्रे असलेल्या शेतकऱ्यांची घरे (.ट्रक्टर रोटावेटर इ)	
		पोलीस स्टेशन	होयनाही/			संपूर्ण सेंट्रिय शेती करणाऱ्या शेतकऱ्यांची घरे	
		बस थांबा	होयनाही/			कृषी सेवा केंद्र	
		बँक / पत संस्था	होयनाही/			तलाठी कार्यालय	
१२.	शिक्षण	प्राथमिक शाळा (संख्या)		१७.	इतर सुविधा	अवजारांचे दुकान (संख्या)	
		उच्च प्राथमिक शाळा (संख्या)				बियाणे व रासायनिक खतांचे दुकान (संख्या)	
१३.	पोषण	अंगणवाडी (संख्या)				गोदाम (संख्या)	
		मिनी अंगणवाडी (संख्या)				शीतगृह (संख्या)	होयनाही/
१४.	आरोग्य	प्राथमिक आरोग्य केंद्र	होयनाही/			नर्सरी (संख्या)	
		उपकेंद्र	होयनाही/			शेतमाल प्रक्रिया केंद्र (संख्या)	
१५.	पिण्याचे पाणी	हातपंप (संख्या)				कम्पोस्टिंग युनिट (संख्या)	
		विहिरी (संख्या)				पशुवैद्यकीय दवाखाना	
		सार्वजनिक नळ कोंडाळे (संख्या)				कोंडवाडा (संख्या)	
		वैयक्तिक नळ कोंडाळे (संख्या)				लघु प्रक्रिया उद्योग	
		पाण्याची टाकी (संख्या)					दुध संकलन केंद्र
१६.	कृषी सुविधा	स्वतःची शेती असलेले शेतकऱ्यांची घरे				शेतकरी गट	
		सिंचनाचे स्रोत नसलेल्या शेतकऱ्यांची घरे				महिला बचत गट (संख्या)	होयनाही/
		पशुधन नसलेल्या कुटुंबांची घरे				पुरुष बचतगट (संख्या)	
		हंगामी स्थलांतरण करून गावात येऊन राहत कुटुंबे		लघु उद्योग (संख्या)			

ख. लोकसंख्या विषयक माहिती (आर्थिक सामाजिक जात जनगणना)

अ क्र.	माहितीचे तपशील		संख्या	टक्केवारी	अ क्र.	माहितीचे तपशील		संख्या	टक्केवारी
२१.	लोकसंख्या	स्त्री			२३.	प्रमुख उपजीविकेची साधने असलेल्या व्यक्तींची संख्या	शेती		
		पुरुष					शेतमजूर		
		एकूण					इतर मजूर		
२२.	सामाजिक संवर्ग निहाय लोकसंख्या	खुला					पशुसंवर्धन		
		इतर मागास प्रवर्ग					मत्स्यव्यवसाय		
		अनुसूचित जमाती					बेरोजगार		
		अनुसूचित जाती					वनोपज घेणारे कुटुंब		
		विमुक्त जाती व भटक्या जमाती					उद्योग कंपनीत / कामगार		
		इतर					व्यापार		
		एकूण					कुशल कामगार		
			नोकरी						
			इतर (नमूद करा)						
			एकूण						

ग. कृषी विषयक माहितीचे तपशील (तलाठी कार्यालयातील खाते धारकांची सूची)

अ क्र.	माहितीचे तपशील		संख्या	टक्केवारी	अ क्र.	माहितीचे तपशील		संख्या	टक्केवारी
३१.	भूधारणा असलेल्या शेतकऱ्यांची संख्या	० ते १ एकर			३२.	शेती कर्ज घेतलेल्या शेतकऱ्यांची संख्या	सहकारी बँक		
		१ ते २ एकर					पत संस्था		
		२ ते ४ एकर					सावकार		
		४ ते १० एकर					राष्ट्रीयकृत बँक		
		महिला खातेदार					मित्र व परिवार		
		भूमिहीन शेतकरी					एकूण		
		शेती न करणारे							
		एकूण							

क. कृषी विषयक माहितीचे तपशील (कृषीसहाय्यक व तलाठी कार्यालय यांचे स्तरावतील माहिती)

अ क्र.	माहितीचे तपशील		संख्या	टक्केवारी	अ क्र.	माहितीचे तपशील		संख्या	टक्केवारी
३३.	पिक निहाय शेतकरी संख्या	खरीप			३७.	सिंचनाचे स्रोत वापरात असलेल्या शेतकऱ्यांची संख्या	कालवा		
		रब्बी					विहीर		
		उन्हाळी					बोरविहीर		
		वार्षिक					विंध्यन विहीर		
		बहु वर्षीय					शेत तळे		
		एकूण					पावसाचे पाणी		
३४.	पिकाखालील एकूण क्षेत्र	खरीप			३८.	सिंचनाचे पद्धती वापरत असलेल्या शेतकऱ्यांची संख्या	एकूण		
		रब्बी					पाऊस		
		उन्हाळी					ठीबक		
		वार्षिक					तुषार सिंचन		
		बहु वर्षीय					मोकाट सिंचन		
		एकूण					एकूण		
३५.	पिक विमा घेतलेल्या शेतकऱ्यांची संख्या				३९.	शेती अवजारे उपलब्ध असलेल्या शेतकऱ्यांची संख्या	ट्रक्टर		
३६.	शेतकरी आत्महत्या झालेल्या कुटुंबांची संख्या						रोटावेटर		
							पेरणी यंत्र		
							बीयंत्र .एफ.बी.		
							मळणी यंत्र		
							एकूण		

ख. पशुधन विषयक माहिती (पशुगणना २०१२)

अ क्र.	माहितीचे तपशील		संख्या	टक्केवारी	अ क्र.	माहितीचे तपशील		संख्या	टक्केवारी	
४१.	पशुधन असलेल्या कुटुंबांची संख्या	गाय			४३.	पशुधाना साठी उपलब्ध संरक्षित क्षेत्राची उपलब्धता	असलेले			
		म्हैस					नसलेली			
		बैल					एकूण			
		शेळी								
		मेंढी								
		डुक्कर								
	४२.	पशुधनापासून उत्पादन घेत असलेल्या कुटुंबांची संख्या	दुध			४४.	गावातील एकूण पशुधन संख्या	गाय		
			मांस					म्हैस		
			अंडी					बैल		
			खत					शेळी		
			मजुरी					मेंढी		
			लोकर केस					डुक्कर		
			एकूण					कोंबडी		
								गाढव		
			इतर							
			एकूण							

टीप - वरील तक्त्यात नमूद केलेल्या निर्देशकांची सूची बनवावी आणि सोबत जोडावी

गाव नकाशा प्रस्ताव सूची तक्त्या

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र १.२ : ऋतुचक्र विश्लेषण (शेती)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

मुद्दे	लिंग		तक्ता १ - पहिले सहा महिने					
			पावसाळा			हिवाळा		
	स्त्री	पुरुष	वर्षा		शरद		हेमंत	
			आषाढ	श्रावण	भाद्रपद	अश्विन	कार्तिक	मार्गशीष
कोणते नक्षत्र असते? (माहिती नमूद करा)								
शेतीशी संबंधित सण कोणता असतो? (माहिती नमूद करा)								
शेतीत कोणते उपक्रम चालू असतात? (माहिती नमूद करा)								
वरील उपक्रमांना लागणारा साधारण कालावधी (माहिती नमूद करा)								
सिंचनाची आवश्यकता (१-१०मध्ये नमूद करा)								
मातीतील ओल (१-१०मध्ये नमूद करा)								
गावात मजुरांची उपलब्धता (१-१०मध्ये नमूद करा)								
पिकावरील कीड (१-१०मध्ये नमूद करा)								
पिकातील तन (१-१०मध्ये नमूद करा)								
पिकावरील रोग (१-१०मध्ये नमूद करा)								
भाजीपाला पिक (१-१०मध्ये नमूद करा)								

मुद्दे	लिंग		तक्ता १ - पहिले सहा महिने					
			पावसाळा			हिवाळा		
	वर्षा		शरद		हेमंत			
			आषाढ	श्रावण	भाद्रपद	अश्विन	कार्तिक	मार्गशीष
स्त्री	पुरुष							
कडधान्य पिक (१-१०मध्ये नमूद करा)								
डाळीचे पिक (१-१०मध्ये नमूद करा)								
यंत्रांची उपलब्धता (१-१०मध्ये नमूद करा)								
वन्य प्राण्यांपासून पिकांचे संरक्षण (१-१०मध्ये नमूद करा)								
गावात रोजगाराची उपलब्धता (१-१०मध्ये नमूद करा)								
हवामान बदलाचे स्वरूप								
हवामान बदलामुळे होणारा परिणाम								
हवामान बदलामुळे होणाऱ्या नुकसानावर शोधलेला स्थानिक उपाय								

मुद्दे	लिंग		तक्ता २ – नंतरचे सहा महिने					
			हिवाळा			उन्हाळा		
	स्त्री	पुरुष	शिशिर		वसंत		ग्रीष्म	
			पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र	वैशाख	जेष्ठ
कोणते नक्षत्र असते? (माहिती नमूद करा)								
शेतीशी संबंधित सण कोणता असतो? (माहिती नमूद करा)								
शेतीत कोणते उपक्रम चालू असतात? (माहिती नमूद करा)								
वरील उपक्रमांना लागणारा साधारण कालावधी (माहिती नमूद करा)								
सिंचनाची आवश्यकता (१-१०मध्ये नमूद करा)								
मातीतील ओल (१-१०मध्ये नमूद करा)								
गावात मजुरांची उपलब्धता (१-१०मध्ये नमूद करा)								
पिकावरील कीड(१-१०मध्ये नमूद करा)								
पिकातील तन (१-१०मध्ये नमूद करा)								
पिकावरील रोग (१-१०मध्ये नमूद करा)								

मुद्दे	लिंग		तक्ता २ – नंतरचे सहा महिने					
			हिवाळा			उन्हाळा		
	स्त्री	पुरुष	शिशिर		वसंत		ग्रीष्म	
			पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र	वैशाख	जेष्ठ
भाजीपाला पिक (१-१०मध्ये नमूद करा)								
कडधान्य पिक (१-१०मध्ये नमूद करा)								
डाळीचे पिक (१-१०मध्ये नमूद करा)								
यंत्रांची उपलब्धता (१-१०मध्ये नमूद करा)								
वन्य प्राण्यांपासून पिकांचे संरक्षण (१-१०मध्ये नमूद करा)								
गावात रोजगाराची उपलब्धता (१-१०मध्ये नमूद करा)								
हवामान बदलाचे स्वरूप								
हवामान बदलामुळे होणारा परिणाम								
हवामान बदलामुळे होणाऱ्या नुकसानावर शोधलेला स्थानिक उपाय								

कारण मिमांसा नोंदविण्याकरिता तक्ता

अक्र.	विषय	महत्वाचा बदल	कारण	परिणाम

ऋतुचक्र विशेषण (शेती) - प्रस्ताव सूची तक्ता

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव :	_____	ग्रामपंचायत :	_____
तालुका :	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी :	_____	ते	_____

प्रपत्र १.३ : समय रेषा (हवामान बदल व नैसर्गिक संसाधने)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

समय रेषा - तक्ता क्र.१ (हवामान बदल)

अ.क्र	विषय	१९५० - ६०	१९६० - ७०	१९७० - ८०	१९८०-९०	१९९०-२०००	२०००-२०१०	२०१०-२०१७
१	पावसास उशिरा सुरुवात झाल्याने येणारा दुष्काळ							
२	पेरणीनंतर पावसातील खंड (दोन आठवड्यांपेक्षा जास्त)							
३	पिकाच्या वाढीच्या अवस्थेत पाण्याचा ताण, फुलोरा व पक्वता अवस्थेत पाण्याच्या ताण							
४	५०पैशापेक्षा कमी आणेवारी जाहीर झाल्याची वर्षे							
५	अनियमित पाऊस (अवेळी पाऊस/ अतिवृष्टी)							
६	पूर							
७	वादळ							
८	गारपिट							
९	उष्णतेची लाट							
१०	थंडीची लाट							
११	धुके							
१२	इतर _____							

समय रेषा - तक्ता क्र.१ (हवामान बदल)

अ.क्र	महत्वाचे वर्ष	उदा. - १९७२ चा दुष्काळ, २०१४ मधील गारपीट इत्यादि देखील तक्त्यात नमूद करावेत
अ.क्र	बदलाच्या बाबी *	बदलाचे तपशील
१		
२		
३		
४		
५		
६		
७		
८		
९		
	* तक्त्यात नमूद केलेल्या बाबींव्यतिरिक्त इतर काही बाबी गावात आढळल्या असतील तर त्यांचे तपशील वरील तक्त्यात सविस्तर द्यावेत	

समय रेषा - तक्ता क्र.२ (नैसर्गिक संसाधने)

अ.क्र	विषय	१९५० - ६०	१९६० - ७०	१९७० - ८०	१९८०-९०	१९९०-२०००	२०००-२०१०	२०१०-२०१७
१	गावठाणाखालील क्षेत्र							
२	वन क्षेत्र (असल्यास / नसल्यास निरंक लिहा)							
३	लागवडीखालील क्षेत्र							
४	गायरान क्षेत्र							
५	पडीक जमीन							
६	एकूण संख्या - शिवारातील झाडे							
७	जैव विविधता - शिवारातील झाडे							
८	एकूण संख्या - शिवारातील पक्षी							
९	जैव विविधता - शिवारातील पक्षी							
१०	जंगली प्राण्यांचा शेतीतील संचार							
११	जमिनीची सुपीकता							
१२	जमिनीतील गांडूळांचे प्रमाण							
१३	गायरान / चाऱ्याखालील क्षेत्र							
१४	देवराई / वनराई (केवळ झाडांकरिता राखीव क्षेत्र)							

समय रेषा - तक्ता क्र.२ (नैसर्गिक संसाधने)

अ.क्र	महत्वाचे वर्ष बदलाच्या बाबी *	उदा - जंगली प्राण्यांनी सर्वाधिक केलेले शेतीचे नुकसान, सर्वाधिक वृक्ष तोड, इत्यादी बदलाचे तपशील
१		
२		
३		
४		
५		
६		
७		
८		
९		
	* तक्त्यात नमूद केलेल्या बाबींव्यतिरिक्त इतर काही बाबी गावात आढळल्या असतील तर त्यांचे तपशील वरील तक्त्यात सविस्तर द्यावेत	

समय रेषा - तक्ता क्र. ३ (पाण्याची उपलब्धता)

अ.क्र	विषय	१९५० - ६०	१९६० - ७०	१९७० - ८०	१९८०-९०	१९९०-२०००	२०००-२०१०	२०१०-२०१७
१	जल स्रोतांची संख्या - नदी/ ओढे/ नाले							
२	जल स्रोतांतून वर्षभर पाण्याची उपलब्धता - नदी/ ओढे/ नाले							
३	जल स्रोतांची संख्या - विहिरी							
४	जल स्रोतांतून वर्षभर पाण्याची उपलब्धता - विहिरी							
५	जल स्रोतांची संख्या - विंधन विहीर / बोअर वेल							
६	जल स्रोतांतून वर्षभर पाण्याची उपलब्धता - विंधन विहीर / बोअर वेल							
७	जल स्रोतांची संख्या - शेत तळे							
८	जल स्रोतांतून वर्षभर पाण्याची उपलब्धता - शेत तळे							
९	जल संधारानाच्या उपचारांची संख्या (सी.सी.टी/माती नाला बांध/ कोल्हापुरी बंधारे/ इत्यादी)							
१०	भूजलाचा स्तर / पातळी (३० फूट/७० फूट/ १२० फूट / इत्यादी)							
११	पाण्याशी निगडीत गावातील विशिष्ट बाबी _____							

समय रेषा - तक्ता क्र. ३ (पाण्याची उपलब्धता)

	महत्वाचे वर्ष	उदा - पहिली बोअर वेल, पहिले शेत तळे, पहिले जल संधारणाचे काम इत्यादी
अ.क्र	बदलाच्या बाबी *	बदलाचे तपशील
१	पाण्याची खोली	
२	पाण्याची गुणवत्ता (क्षार/ चव/ इत्यादी)	
३		
४		
५		
६		
७		
८		
९		
	* तक्त्यात नमूद केलेल्या बाबींव्यतिरिक्त इतर काही बाबी गावात आढळल्या असतील तर त्यांचे तपशील वरील तक्त्यात सविस्तर द्यावेत	

तक्ता क्र. ४ - कारण मिमांसा नोंदविण्याकरिता तक्ता

अ.क्र	विषय	घटना/बदल	पूर्वीची स्थिती	कारण	परिणाम

समय रेषा (हवामान बदल व नैसर्गिक संसाधने) - प्रस्ताव सूची तक्का

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र १.४ :परिस्थिती विश्लेषण (नैसर्गिक संसाधने)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

तत्का - परिस्थिती विश्लेषण (नैसर्गिक संसाधनांवर होणारा परिणाम)

सदर घटकांवर हवामान बदलाचा होणारा परिणाम त्याची तीव्रता लक्षात घेऊन १ – १० च्या श्रेणीत मांडावा.

घटक / परिस्थिती	दुष्काळ	अनिश्चित पाउस	किडरोग/रोग	पूर	तापमाण वाढ	आतिवृष्टी	गारपीठ	वणवा	बाजार भाव	विज कोसळणे	क्षार युक्त जमीन
जमिनीची सुपीकता											
जमिनीतील ओलावा											
वन /झाडे											
भुजल											
वन्यजीव											
वन उपज											

हवामान बदलाचे विविध स्वरूपाचे गावातील विविध घटकांवर होणाऱ्या परिणामाची तीव्रता वरील तक्त्यात मांडून झाल्यावर त्यातील अधिक तीव्र परिणामांचे प्रत्यक्ष स्वरूप पुढील तक्त्यात नमूद करावे –

अ.क्र	परिणाम करणारा हवामान बदल	ज्याच्यावर परिणाम होतो तो घटक	परिणामाचे स्वरूप

परिस्थिती विश्लेषण) नैसर्गिक संसाधनेप्रस्ताव सूची तत्ता - (

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:

ग्रामपंचायत:

तालुका:

जिल्हा :

प्रक्रियेचा कालावधी:

ते

प्रपत्र २.१: जमिनीचे वर्गीकरण व प्रत्यक्ष वापर (ग्रामपंचायत कार्यालय)

ग्रामसेवकाचे नाव		ग्रामसेवकाची सही	
दिनांक		ग्रामसेवक कार्यालयाचा शिक्का	

प्रपत्र : ग्रामपंचायतीच्या क्षेत्रातील जमिनीचे वर्गीकरण व प्रत्यक्ष वापर

अ.क्र.	तलाठ्याकडील नोंदीनुसार जमिनीचे वर्गीकरण	क्षेत्र (हेक्टर)	सद्यःस्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
१	ग्रामपंचायतीचे एकूण भौगोलिक क्षेत्र		ग्रामपंचायतीच्या सीमा निश्चित केलेल्या आहेत काय?	☐ होय ☐ नाही
२	गावठाण व सार्वजनिक सुविधांखालील क्षेत्र		गावठाणातील वस्ती गावठाण क्षेत्रापलिकडे पसरली आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
			गावठाण विस्तारासाठी पुरेशी जमीन उपलब्ध आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
३	वन विभागाच्या ताब्यातील वन क्षेत्र		वन क्षेत्रात प्रत्यक्ष वन आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
४	गायदान/ कुरण क्षेत्र		प्रत्यक्षात कुरण आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
			कुरणक्षेत्राचा चराईसाठी वापर होतो काय?	☐ होय ☐ नाही
५	अकृषिक वापरासाठी क्षेत्र		अकृषिक वापराचा प्रकार काय?	☐ होय ☐ नाही
६	लागवडीस अनुपलब्ध क्षेत्र (नाले, पोट खराब)		लागवडीस अनुपलब्ध क्षेत्राचा इतर वापर होतो काय?	☐ होय ☐ नाही
७	लागवडीस उपलब्ध क्षेत्र		लागवडीस उपलब्ध सर्व क्षेत्रावर प्रत्यक्ष लागवड होते काय?	☐ होय ☐ नाही
८	इतर वापर असल्यास:		इतर निरीक्षणे:	

सूचना : शिवार फेरी दरम्यान माहितीची नोंद करतांना सर्वे नंबरची नोंद करून निरीक्षणे नोंदवावीत.

सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी ग्रामसेवकाची राहिल.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:

ग्रामपंचायत:

तालुका:

जिल्हा :

प्रक्रियेचा कालावधी:

ते

प्रपत्र २.२ : जलस्रोत, पीके व जमिनीची माहिती (तलाठी कार्यालय)

तलाठी नाव		तलाठी याची सही	
दिनांक		तलाठी कार्यालयाचा शिक्का	

प्रपत्र : जलसंसाधन तपशील

ग्रामपंचायतीचे २०११-१२ चे पर्जन्यमान ( ) मि.मि.					
अ.क्र.	जलस्रोताचा प्रकार	संख्या	पाण्याची उपलब्धता	सद्यःस्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
ब)	भूगर्भातील उपलब्ध जलस्रोत				
१	विहीर			विहीरीतील गाळ काढणे, विहीर खोल करणे, विहीरीस कठडा बांधणे इत्यादीची गरज आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
२	बोअरवेल			बोअरवेल खोल करणे, पंप दुरुस्ती, इत्यादीची गरज आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
क)	संभाव्य नवीन जलस्रोत	पृष्ठभागावरील नवीन जलस्रोत निर्माण करण्यासाठी वाव आहे काय?			☐ होय ☐ नाही
		संभाव्य क्षेत्र			
		संभाव्य प्रकार			
		संभाव्य संख्या			
		भूगर्भातील नवीन जलस्रोत निर्माण करण्यासाठी वाव आहे काय?			☐ होय ☐ नाही
		संभाव्य क्षेत्र			
		संभाव्य प्रकार			

हवामान बदलामुळे पाण्याच्या उपलब्धतेवर काय परिणाम होत आहे? कोणत्या भागात हा परिणाम दिसून येतो?

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी तलाठी यांची राहिल.

प्रपत्र : लागवडीखालील जमिनीवर घेतली जाणारी पिके

अ.क्र.	पिकाचा हंगाम	सिंचनाची स्थिती				सद्य:स्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
		जिरायत		बागायत			
		पिकांची नावे	क्षेत्र (हेक्टर)	पिकांची नावे	क्षेत्र (हेक्टर)		
१	खरीप	१.		१.		खरीप हंगामात लागवडीस उपलब्ध सर्व क्षेत्रात पिके घेण्यात येतात काय? पिके घेत नसल्यास कारणे काय?	☐ होय ☐ नाही १. २.
		२.		२.			
		३.		३.			
२	रबी	१.		१.		रबी पिकाखालील क्षेत्र वाढविण्यासाठी काय करता येतील?	☐ होय ☐ नाही
		२.		२.			
		३.		३.			
३	उन्हाळी	१.		१.		उन्हाळी पिकाखालील क्षेत्र वाढविण्यासाठी काय करता येतील?	☐ होय ☐ नाही
		२.		२.			
		३.		३.			

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी तलाठी यांची राहिल.

प्रपत्र : लागवडीखालील जमिनीवर घेतली जाणारी पिके

अ.क्र.	पिकाचा हंगाम	सिंचनाची स्थिती				सद्य:स्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
		जिरायत		बागायत			
		पिकांची नावे	क्षेत्र (हेक्टर)	पिकांची नावे	क्षेत्र (हेक्टर)		
४	एक वर्षीय	१.		१.		एक वर्षीय पिके ही पारंपारीक पिकांच्या जागी घेण्यात येतात काय?	☐ होय ☐ नाही
		२.		२.		असल्यास, पडीक जमीन/ डोंगरउताराचे क्षेत्र अशा पिकांसाठी विकसीत करता येतील काय?	☐ होय ☐ नाही
		३.		३.			
५	बहु वर्षीय	१.		१.		बहु वर्षीय पिके ही पारंपारीक पिकांच्या जागी घेण्यात येतात काय?	☐ होय ☐ नाही
		२.		२.		असल्यास, पडीक जमीन/ डोंगरउताराचे क्षेत्र अशा पिकांसाठी विकसीत करता येतील काय?	☐ होय ☐ नाही
		३.		३.			

पिकांमध्ये फळझाडे, फुलोत्पादन, औषधी वनस्पती, इतर अपारंपारीक पिके यांचाही समावेश करावा.

हवामान बदलांमुळे शेतीमध्ये कोणते बदल दिसत आहेत? कोणत्या भागामध्ये ?

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी तलाठी यांची राहिल.

प्रपत्र : वनक्षेत्र तपशील

अ.क्र.	जमिनीचा वापर	क्षेत्र (हेक्टर)	सद्यःस्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
१	एकूण वन क्षेत्र		ग्रामपंचायतीच्या क्षेत्रात वन विभागाची जमीन असल्यास ती प्रत्यक्षात वनव्याप्त आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
			प्रत्यक्षात वनव्याप्त शिवाय सामाजिक वनीकरण व खाजगी वनाचे क्षेत्र आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
			वन क्षेत्रात अतिक्रमण, अवैध शेती/बांधकाम इत्यादी आढळते काय?	☐ होय ☐ नाही
२	दाट वनाचे क्षेत्र		दाट वनाचे क्षेत्र असल्यास प्रामुख्याने आढळणारे वृक्ष व वन्यजीव कोणते?	☐ होय ☐ नाही
			वनक्षेत्रात परंपरेने संरक्षित देवराई देववन आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
३	झुडूपी वनाचे क्षेत्र		झुडूपी वन हे निसर्गतःच तसे आहे की जंगल तोड, चराई इत्यादीमुळे झुडूपी झाले आहे?	☐ होय ☐ नाही
			जंगल तोड झाली असल्यास ती थांबवून पुन्हा दाट जंगल निर्माण करण्यास वाव आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
४	ओसाड वन क्षेत्र		वन क्षेत्र ओसाड राहण्याचे कारण काय?	☐ होय ☐ नाही
			ओसाड क्षेत्रावर वनीकरणास वाव आहे काय?	☐ होय ☐ नाही

हवामान बदलामुळे जंगलावर कोणते परिणाम होत आहे? कोणत्या भागात?

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी तलाठी यांची राहिल.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:

ग्रामपंचायत:

तालुका:

जिल्हा :

प्रक्रियेचा कालावधी:

ते

प्रपत्र २.३: कृषी सहाय्यक यांचेकडून माहिती प्राप्त करून घ्यावयाचे प्रपत्र

कृषी सहाय्यक नाव		कृषी सहाय्यकाची सही	
दिनांक		कृषी सहाय्यक कार्यालयाचा शिक्का	

अ.क्र.	प्रकार	क्षेत्र/संख्या	सद्यःस्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
१	सलग समपातळी चर/ कंटूर बंडींग		सलग समतलपातळी चर/ कंटूर बंडींग/ मजगीसाठी डोंगरउताराचे सुयोग्य क्षेत्र उपलब्ध आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
२	मजगी (टेरेसींग)/ शेत बांध		वन क्षेत्र/ पडीक जमीन/ गायरान क्षेत्रावर वनीकरणासाठी वाव आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
३	वनीकरण		पडीक जमीन/ गायरान क्षेत्रावर कुरण विकासाकरीता वाव आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
४	कुरण विकास		पडीक जमिनीचे काही क्षेत्र लागवडी योग्य करण्यास वाव आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
५	पडीक जमिनीचे समतलीकरण, बांध घालणे, इत्यादी			☐ होय ☐ नाही

हवामान बदलामूळे शिवारातील कोणत्या भागाच्या जमिनीवर परिणाम कसा होत आहे?

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी कृषी सहाय्यकाची राहिल.

प्रपत्र : जलसंसाधन तपशील

ग्रामपंचायतीचे २०११-१२ चे पर्जन्यमान ( ) मि.मि.						
अ.क्र.	जलस्रोताचा प्रकार	संख्या	पाण्याची उपलब्धता		सद्यःस्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
			बारमाही	हंगामी		
अ)	पृष्ठभागावरील उपलब्ध जलस्रोत					
१	गाव तळे/ तलाव/ लघुपाटबंधारे प्रकल्प				तलावातील गाळ काढणे, तलाव खोल करणे, तलावास सांडवा बांधणे, तलावाच्या तळाचे पिचिंग करणे, तलावाच्या काठाने वनीकरण करणे, तलावास घाट/पायऱ्या बांधणे, इत्यादीची गरज आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
२	झरा				झऱ्याचे तोंड मोकळे करणे व शिवकालीन टाके/ कुंड बांधण्यास वाव आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
३	नदी/नाला				नदी/नाल्याच्या काठाने वृक्षा रोपण करणे, नदी/नाल्यावर समपातळी बंधारे बांधणे अथवा जलसंधारणाच्या इतर कामांची गरज आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
४	कालवा/				कालव्यातील गाळ काढणे, कालव्याच्या काठांची दुरुस्ती करणे, इत्यादीची गरज आहे काय?	☐ होय ☐ नाही

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी कृषी सहाय्यकाची राहिल.

प्रपत्र : जलसंधारणाची काम

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	संख्या	सद्य:स्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
अ)	पूर्ण झालेली कामे			
१	माती नाला बांध		बांधाची माती सारखी करणे, बांधाचे पिचिंग करणे, सांडवा करणे, इत्यादीची गरज आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
२	सिमेंट नाला बांध		बांधाला चिरा गेल्या आहेत काय? बांधाची दारे बदलणे, गळती थांबविणे, इत्यादीची गरज आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
३	वनराई बंधारे		बंधारा दुरुस्तीची गरज आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
४	शेत तळे		तळे/तलावातील गाळ काढणे/ खोल करणे, काढाने वनीकरण करणे, इत्यादीची गरज आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
५	पाझर तलाव			☐ होय ☐ नाही

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी कृषी सहाय्यकाची राहिल.

प्रपत्र : लागवडीखालील जमिनीवर घेतली जाणारी पिके

अ.क्र.	पिकाचा हंगाम	सिंचनाची स्थिती				सद्य:स्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
		जिरायत		बागायत			
		पिकांची नावे	क्षेत्र (हेक्टर)	पिकांची नावे	क्षेत्र (हेक्टर)		
१	खरीप	१.		१.		खरीप हंगामात लागवडीस उपलब्ध सर्व क्षेत्रात पिके घेण्यात येतात काय? पिके घेत नसल्यास कारणे काय?	☐ होय ☐ नाही १. २. ३.
		२.		२.			
		३.		३.			
२	रबी	१.		१.		रबी पिकाखालील क्षेत्र वाढविण्यासाठी काय करता येतील?	१. २. ३.
		२.		२.			
		३.		३.			
३	उन्हाळी	१.		१.		उन्हाळी पिकाखालील क्षेत्र वाढविण्यासाठी काय करता येतील?	१. २. ३.
		२.		२.			
		३.		३.			

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी कृषी सहाय्यक यांची संयुक्तीक राहिल.

प्रपत्र : लागवडीखालील जमिनीवर घेतली जाणारी पिके

अ.क्र.	पिकाचा हंगाम	सिंचनाची स्थिती				सद्य:स्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
		जिरायत		बागायत			
		पिकांची नावे	क्षेत्र (हेक्टर)	पिकांची नावे	क्षेत्र (हेक्टर)		
४	एक वर्षीय	१.		१.		एक वर्षीय पिके ही पारंपारीक पिकांच्या जागी घेण्यात येतात काय?	☐ होय ☐ नाही
		२.		२.		असल्यास, पडीक जमीन/ डोंगरउताराचे क्षेत्र अशा पिकांसाठी विकसीत करता येतील काय?	☐ होय ☐ नाही
		३.		३.			
५	बहु वर्षीय	१.		१.		बहु वर्षीय पिके ही पारंपारीक पिकांच्या जागी घेण्यात येतात काय?	☐ होय ☐ नाही
		२.		२.		असल्यास, पडीक जमीन/ डोंगरउताराचे क्षेत्र अशा पिकांसाठी विकसीत करता येतील काय?	☐ होय ☐ नाही
		३.		३.			

पिकांमध्ये फळझाडे, फुलोत्पादन, औषधी वनस्पती, इतर अपारंपारीक पिके यांचाही समावेश करावा.

हवामान बदलांमुळे शेतीमध्ये कोणते बदल दिसत आहेत? कोणत्या भागामध्ये ?

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी कृषी सहाय्यक यांची संयुक्तीक राहिल.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:

ग्रामपंचायत:

तालुका:

जिल्हा :

प्रक्रियेचा कालावधी:

ते

प्रपत्र २.४ : पशुधन व पशुपालनाकरीता आवश्यक माहिती (पशुसंवर्धन कार्यालय)

पशुसंवर्धन पर्यवेक्षक नाव		पशुसंवर्धन पर्यवेक्षक याची सही	
दिनांक		पशुसंवर्धन पर्यवेक्षक कार्यालयाचा शिक्का	

प्रपत्र : पशुधनाची उपलब्धता

अ.क्र	पशुधनाचा प्रकार	पशुधन असलेल्या कुटुंबाची संख्या	पशुधनापासून उत्पन्न घेणाऱ्या कुटुंबाची संख्या	उत्पन्नाचा कालावधी	
				हंगामी	वार्षिक
१.	गाय / म्हैस				
२.	बैल / रेडे				
३.	शेळ्या/ मेंढ्या				
४.	कोंबड्या				
५.	इतर				

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी पशुसंवर्धन पर्यवेक्षक यांची राहिल.

प्रपत्र : पशुपालनाकरीता आवश्यक बाबी

अ.क्र.	पशुपालनाकरीता आवश्यक बाबी	उपलब्धता		सद्यःस्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
		पुरेशी	अपुरी		
१	गवत/चारा			पशुधनासाठी पर्याप्त चारा ग्रामपंचायतीच्या क्षेत्रात उपलब्ध होतो का?	☐ होय ☐ नाही

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी पशुसंवर्धन पर्यवेक्षक यांची राहिल.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:

ग्रामपंचायत:

तालुका:

जिल्हा :

प्रक्रियेचा कालावधी:

ते

प्रपत्र २.५ : वनक्षेत्र व वन उपजाचा वापर आवश्यक माहिती (वनरक्षक / वनपाल कार्यालय)

वनरक्षक / वनपाल नाव		वनरक्षक / वनपाल याची सही	
दिनांक		वनरक्षक / वनपाल कार्यालयाचा शिक्का	

प्रपत्र : वनक्षेत्र तपशील

अ.क्र.	जमिनीचा वापर	क्षेत्र (हेक्टर)	सद्यःस्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
१	एकूण वन क्षेत्र		ग्रामपंचायतीच्या क्षेत्रात वन विभागाची जमीन असल्यास ती प्रत्यक्षात वनव्याप्त आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
			प्रत्यक्षात वनव्याप्त शिवाय सामाजिक वनीकरण व खाजगी वनाचे क्षेत्र आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
			वन क्षेत्रात अतिक्रमण, अवैध शेती/बांधकाम इत्यादी आढळते काय?	☐ होय ☐ नाही
२	दाट वनाचे क्षेत्र		दाट वनाचे क्षेत्र असल्यास प्रामुख्याने आढळणारे वृक्ष व वन्यजीव कोणते?	☐ होय ☐ नाही
			वनक्षेत्रात परंपरेने संरक्षित देवराई देववन आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
३	झुडूपी वनाचे क्षेत्र		झुडूपी वन हे निसर्गतःच तसे आहे की जंगल तोड, चराई इत्यादीमुळे झुडूपी झाले आहे?	☐ होय ☐ नाही
			जंगल तोड झाली असल्यास ती थांबवून पुन्हा दाट जंगल निर्माण करण्यास वाव आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
४	ओसाड वन क्षेत्र		वन क्षेत्र ओसाड राहण्याचे कारण काय?	☐ होय ☐ नाही
			ओसाड क्षेत्रावर वनीकरणास वाव आहे काय?	☐ होय ☐ नाही

हवामान बदलामुळे जंगलावर कोणते परिणाम होत आहे? कोणत्या भागात?

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी वनरक्षक / वनपाल यांची राहिल.

प्रपत्र : वनउपज तपशील

अ.क्र.	वन उपजाचा प्रकार	वापर करणाऱ्या कुटुंबांची अंदाजे संख्या	उपलब्धतेचा कालावधी	सद्यःस्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
१	सरपण/जळण लाकुड/बांबू			सरपण/जळण तसेच इतर वापराकरीता लाकुड/बांबू याची सध्याची आवश्यकता पुर्ण होण्यास उपलब्ध वनक्षेत्र पुरेसे आहे का?	☐ होय ☐ नाही
				सरपण/लाकुड/बांबू यांचा सतत पुरवठा होण्यासाठी वृक्ष लागवड केली जाते काय?	☐ होय ☐ नाही
				वृक्ष लागवड केली जात नसल्यास, त्याची कारणे काय?	☐ होय ☐ नाही
२	गौण वन उपज		गौण उपजाचा उपयोग केला जातो काय?	वनातून कुठल्या प्रकारचा गौण उपज गोळा केला जातो?	☐ होय ☐ नाही
				त्याचा काय उपयोग केला जातो?	☐ होय ☐ नाही
				उपज देणारे वृक्ष/वनस्पती वनात पुरेशा प्रमाणत उपलब्ध आहेत काय?	☐ होय ☐ नाही
				लाकुड तोडीमुळे वनक्षेत्र कमी होत चालले आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
३	वन औषधी			गावात वैद्य/वैदू आहेत काय?	☐ होय ☐ नाही
				उपचारासाठी वनौषधींचा वापर/विक्री केली जाते काय?	☐ होय ☐ नाही
				वनौषधींची लागवड केली जाते काय?	☐ होय ☐ नाही

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी वनरक्षक / वनपाल यांची राहिल.

प्रपत्र : वन उपजाचा वापर

अ.क्र.	वन उपजाचा प्रकार	वापर करणाऱ्या कुटुंबांची अंदाजे संख्या	उपलब्धतेचा कालावधी	सद्यःस्थितीबाबत शिवारफेरीत करावयाची निरीक्षणे	शिवार फेरीतील निरीक्षणे
४	पशुखादय/चारा			वन क्षेत्रात गुरे चरायला सोडली जातात काय?	☐ होय ☐ नाही
				पशुसाठी वनातून पाला/खाद्य गोळा केले जाते काय?	☐ होय ☐ नाही
				चराईमुळे वनाचा न्हास होतो आहे काय?	☐ होय ☐ नाही
शिवारफेरीमध्ये गावात संयुक्त वन व्यवस्थापन समिती/वन हक्क समिती आहे काय व नसल्यास ती गठित करण्यास ग्रामस्थ इच्छुक आहेत काय याची चर्चा घडवून आणावी.					

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी वनरक्षक / वनपाल यांची राहिल.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव :	_____	ग्रामपंचायत :	_____
तालुका :	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी :	_____	ते	_____

प्रपत्र २.६ : शिवार फेरी

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
माहिती भरल्याचे शिवारातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

शिवार फेरी दरम्यान पुढील प्रश्न प्रत्येक १०० – १५० पावलांवर विचारावे व माहिती भरावी. या माहितीचे संकलन संसाधन नकाशामध्ये व सोबतच्या संसाधन नकाशा अहवालात करण्यात यावे.

अ.क्र	विषय / प्रश्न	तपशील					
जमीन							
१	तलाठी / ग्रामसेवकाकडील वर्गीकरणाव्यतिरिक्त जमिनीचा वापर होत असल्यास नमूद करावा	शासकीय नोंदीतील जमिनीचा प्रकार			प्रत्यक्ष जमिनीच्या वापराचा प्रकार		
२	या भागातील जमीन कशी आहे ? ^१ (शेतांची संख्या / सर्वे नंबर लिहावा)	हलकी	मध्यम	भारी	क्षारपाड / क्षारयुक्त	निरीक्षणे	
३	मृद संधारणाची काही कामे झाली आहेत का?	☐ होय			☐ नाही		
३.१	असल्यास कोणती?	☐ सलग समपातळी चर / कंटूर बंडिंग	☐ मजगी		☐ इतर _____		
३.२	नसल्यास का नाही?						
४	या भागात मृद संधारणाच्या कामाला वाव आहे का?	☐ होय			☐ नाही		
४.१	असल्यास कोणते?	☐ सलग समपातळी चर / कंटूर बंडिंग	☐ मजगी		☐ इतर _____		
जल							
१	कोणत्या प्रकारचा जल स्रोत आहे? (संख्या नमूद करा)	तळे/ तलाव	नदी	झरा	नाला	पाझर तलाव	धरण
२	जल स्रोताचे पाणी कशासाठी वापरले जाते?	☐ पिण्यासाठी	☐ पिण्यासाठी	☐ पिण्यासाठी	☐ पिण्यासाठी	☐ पिण्यासाठी	☐ पिण्यासाठी
		☐ शेतीसाठी	☐ शेतीसाठी	☐ शेतीसाठी	☐ शेतीसाठी	☐ शेतीसाठी	☐ शेतीसाठी
३	जल स्रोताच्या पाण्याची गुणवत्ता ^२	☐ हलके	☐ हलके	☐ हलके	☐ हलके	☐ हलके	☐ हलके
		☐ जड	☐ जड	☐ जड	☐ जड	☐ जड	☐ जड
४	जल संधारणाची काही कामे झाली आहेत का?	☐ होय			☐ नाही		

^१ हलकी जमीन – कुसळ गावात, कुंजीर गावात उगवते. मध्यम जमीन – केना, सीपी गावात उगवते. भारी – हरली, कुंदा, वासनवेल उगवते. क्षारपाड जमीन – वेडीबाभूळ उगवते.

^२ हलके पाणी – गोड पाणी. जड पाणी – अधिक क्षार असलेले पाणी.

अ.क्र	विषय / प्रश्न	तपशील					
		माती नाला बांध	सिमेंट नाला बांध	वनराई बंधारा	पाझर तलाव	कोल्हापुरी बंधारा	गॅबियन बंधारा
५	असल्यास कोणती?(संख्या नमूद करा)						
६	पूर्ण झालेल्या जल संधारणाच्या कामामध्ये दुरुस्तीची गरज आहे का?	☐ होय	☐ होय	☐ होय	☐ होय	☐ होय	☐ होय
		☐ नाही	☐ नाही	☐ नाही	☐ नाही	☐ नाही	☐ नाही
७	असल्यास कोणत्या प्रकारची दुरुस्ती - नमूद करा						
८	जल संधारणाची कामे झाली नसल्यास, का नाही?						
९	या भागात जल संधारणाच्या कामाला वाव आहे का?	☐ होय			☐ नाही		
१०	असल्यास, कोणती कामे घेता येतील?	कामे					
		संख्या					
११	कोणत्या प्रकारची सिंचन पद्धती वापरली जाते? (शेतांची संख्या/ सर्वे क्र.)	मोकाट		ठिबक		तुषार	
शेती							
१	पिकांचे तपशील (घेतली जाणारी पिके नमूद करा)	सर्वे नंबर	खरीप	रबी	उन्हाळी	एकवर्षीय/ बहुवर्षीय	निरीक्षणे

अ.क्र	विषय / प्रश्न	तपशील				
२	या भागात कोणत्या शेतकऱ्याचे शेड नेट/ पॉली हाउस आहे का?	☐ होय			☐ नाही	
३	शेड नेट/ पॉली हाउस मध्ये काय घेतले जाते? (प्रकार नमूद करा)	फुले	वनस्पती	फळे	इतर	निरीक्षणे
४	या भागातील किती शेतांमध्ये माती परीक्षण करण्यात आले आहे?	संख्या			सर्वे नंबर	
५	शेतात असलेल्या शेतकऱ्यांशी चर्चा करणे व काही नाविन्यपूर्ण शेतीच्या पद्धती आढळल्यास त्या टिपून घेणे					
जंगल (वन क्षेत्र नसल्यास)						
१	शेतांच्या बांधावर/ शेतामध्ये झाडे आहेत का?	☐ होय			☐ नाही	
२	असल्यास कोणती? (प्रमुख झाडांची नावे नमूद करा)					
३	शिवारातील झाडांचा वापर कसासाठी केला जातो?					
४	शिवारात झाडे नसल्यास का नाही?					
जनावरे						
१	या भागात कुरण क्षेत्र आहे का?	☐ होय			☐ नाही	
२	कुरण विकासाकरिता काय केले गेले?					
३	कुरण विकासाकरिता काही प्रस्तावित करावयाचे आहे का?					
४	जनावरांकरिता पाणवठे आहेत का?					
५	जनावरांकरिता पाणवठे तयार करण्याची गरज व वाव आहे का ?					

वन क्षेत्राच्या शिवार फेरीकरिता पुढील तक्ता वापरावा

अ.क्र	प्रश्न/ विषय	तपशील			
१	वनाचा प्रकार	दाट वनाचे क्षेत्र		-हास झालेल्या वनाचे क्षेत्र	
		गवत असलेले क्षेत्र		झुडपी वनाचे क्षेत्र	
		खडकाळ/ ओसाड क्षेत्र		वन्य प्राण्यांकरिता महत्वाचे ठिकाण/ पाणवठे	
		देवराई		इतर	
२	वनात प्रामुख्याने आढळणारी झाडे कोणती?				
३	वनात प्रामुख्याने आढळणारे प्राणी कोणते?				
४	वनात प्रामुख्याने आढळणारे पक्षी कोणते?				
५	वनात प्रामुख्याने आढळणारे वनोपज कोणते?				
६	वन्य प्राण्यापासून शेतीला नुकसान होते का?	☐ होय		☐ नाही	
७	होत असल्यास नुकसानाचे स्वरूप				
८	त्यावर काय उपाय करता येईल?				

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र २.७ : विहीर पाहणी

विहीर मालकाचे नाव			
विहिरीची ठिकाण / सर्वे नंबर :			
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

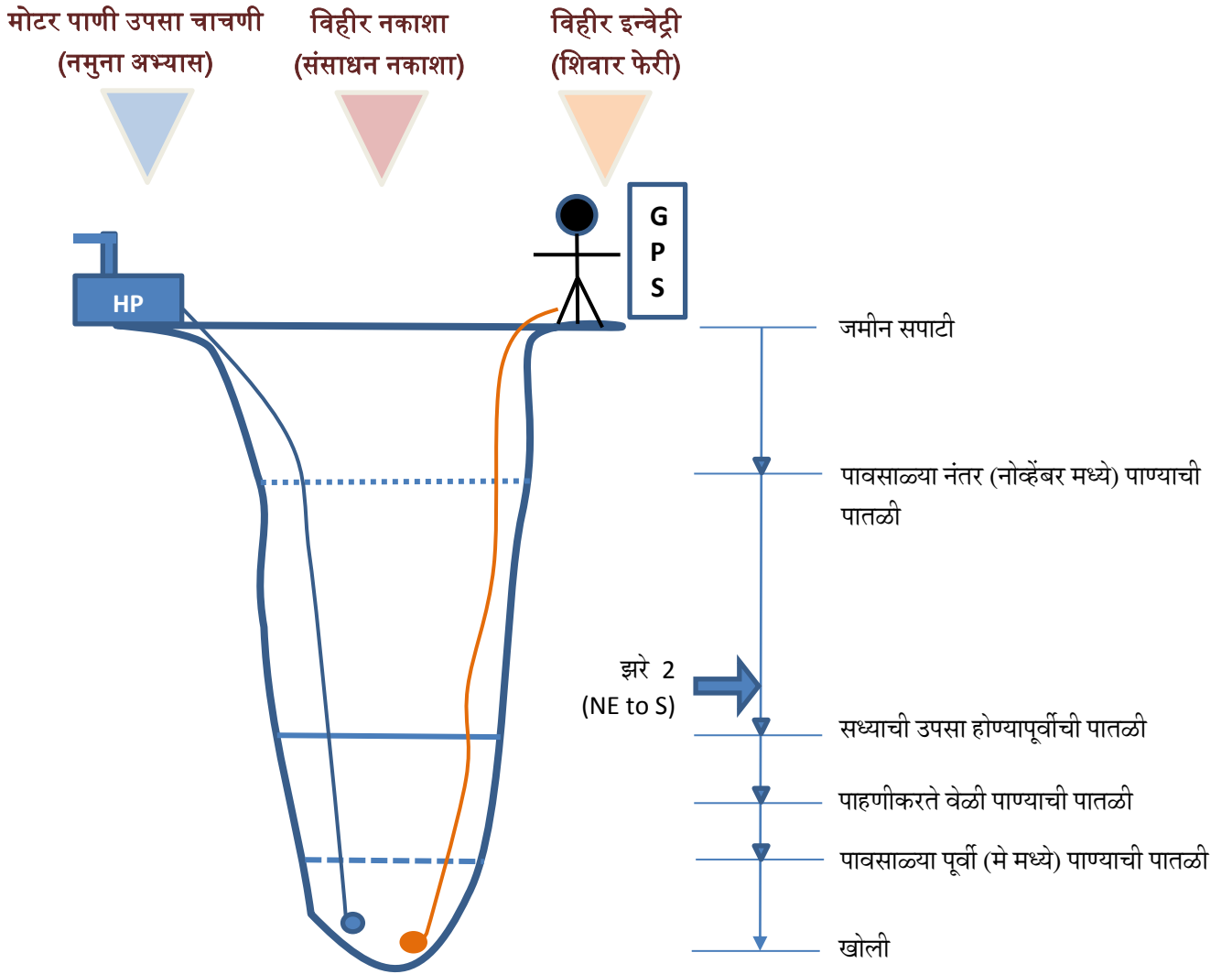

विहीर पाहणीचा तक्ता (शिवारातील प्रत्येक विहिरीच्या पाहणीकरिता प्रत्येकी १ तक्ता वापरावा)

विहीर
पाहणी
करिता
सुचना :

- विहिरीच्या काठावर एकाच ठिकाणी उभे राहून सर्व प्रकारची मोजमाप घ्या
- मोजमाप घेताना विहीर मालक सोबत असु दयावे
- मिटर टेप ला लहान दगड बांधून तो विहिरीत सोडा आणि मग त्याची खोली मोजा
- विहिरीच्या काठावर एकाच ठिकाणी मोजमाप घ्या.
- मोजमाप मिटर मध्ये ताबडतोब लिहून ठेवा
- शक्य असेल तर पाण्याची गुणवत्ता मोजा

विहीर पाहणीतील विविध मोज माप

अ.क्र	पाहणीची बाब	तपशील
१	दिनांक:	
२	मालकाचे नाव:	
३	विहिरीचा कोड: (गावाचा क्रमांक/सर्व्हे नं/ विहीर क्रमांक)	

४	विहिरेचे प्रत्यक्ष ठिकाण (पुढील बाबी GPS यंत्र वापरून नोंदवावे)		
४.१	रेखांश:	४.२	अक्षांश
४.३	समुद्र सपाटी पासूनची उंची :		

५	विहिरीची सद्यस्थिती		
५.१	विहिरीची खोली (मीटर मध्ये)	५.२	विहिरीचा व्यास:
५.३	विहिरीचा काही भाग बांधलेला/ सिमेंट क्राँकीटचे पॅल्स्टर केलेले असल्यास त्याची जमिनीपासूनची खोली.	५.४	पहाणी करते वेळी पाण्याची पातळी (जमिनीपासून पाणी पातळीची खोली, मिटर मध्ये)
५.५	पहाणी करते वेळी पाणी उपसा झाला असल्यास उपसा होण्यापूर्वीच्या पाण्याची पातळी (पाण्याची ओल/ ओलावा असल्याची खूण बधून जमिनी पासून खुणेपर्यंत खोली मोजावी)	५.६	मे महिन्याच्या अखेरीस पाण्याची पातळी (विहिर मालकास विचारून जिथ पर्यंत पाणी असत त्या जागेची खोली मिटर मध्ये मोजावी)
५.७	नोव्हेंबर महिन्याच्या अखेरीस पाण्याची पातळी (सूचना मुदा क्र. ११ प्रमाणे)		

६	विहिरीच्या स्रोतांची माहिती		
६.१	विहिरीतील झऱ्यांची संख्या		
६.२	झरा क्रमांक	प्रत्येक झऱ्याची जमिनीपासूनची खोली (मिटरमध्ये)	प्रत्येक झऱ्याच्या प्रवाहाची दिशा
	झरा १		
	झरा २		
	झरा ३		
	झरा ४		

७ विहिरीचा इतिहास व वापर					
७.१	विहीर कधी खणली होती (वर्ष लिहाव)		७.२	त्यानंतर विहीरीच खोलीकरण केले आहे का? कधी? कसे? किती?	
७.३	आडवे बोअर घेतले आहेत का? किती?		७.४	विहिरीचा मुख्य वापर काशासाठी होतो ? (शेती / पिण्याचे पाणी / इतर)	
	किती लांब ?		७.५	उन्हाळ्यात झरे अटत असतील तर मालकास विचारुण माहीती घ्यावी	

८ विहिरीतील पाण्याची गुणवत्ता					
८.१	तापमान		८.२	TDS	
८.३	PH		८.४	E.C	
८.५	खारेपणा				

९ पीकनिहाय सिंचनाची माहिती						
	ऋतू	पिकाचं नाव/ जात/ वाण	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	किती पाणी देता?	सिंचनाची पद्धत (टिंबक /तुषार / मोकाट)	एकावेळी मोटर किती वेळ चालवता?
९.१						
९.२						
९.३						
९.४						

१० मोटरची माहिती		
१०.१	मोटर किती HP ची आहे?	
१०.२	मोटर किती पाणी फेकते (एका तासात) ?	

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र २.८ : संसाधन नकाशा सूची

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

अ.क्र	संसाधन नकाशावर दाखविण्याच्या बाबी	क्षेत्र/ संख्या	निरीक्षणे
१.	खरीप नकाशा		
१.१	खरीपातील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
१.२	खरीपातील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
१.३	खरीपातील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
१.४	खरीपातील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
१.५	पिकावर विमा असलेली शेतांची संख्या		
२.	रबी नकाशा		
२.१	रबीतील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
२.२	रबीतील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
२.३	रबीतील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
२.४	रबीतील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
२.५	पिकावर विमा असलेली शेतांची संख्या		
३.	उन्हाळी पिकांचा नकाशा		
३.१	उन्हाळ्यातील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
३.२	उन्हाळ्यातील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
३.३	उन्हाळ्यातील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
३.४	उन्हाळ्यातील प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
३.५	पिकावर विमा असलेली शेतांची संख्या		
४.	एक वर्षीय व बहु वर्षीय पिकांचा नकाशा		
४.१	एक वर्षीय / बहु वर्षीय प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
४.२	एक वर्षीय / बहु वर्षीय प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
४.३	एक वर्षीय / बहु वर्षीय प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		

अ.क्र	संसाधन नकाशावर दाखविण्याच्या बाबी	क्षेत्र/ संख्या	निरीक्षणे
४.४	एक वर्षीय / बहु वर्षीय प्रमुख पिक _____ खालील क्षेत्र		
४.५	पिकावर विमा असलेली शेतांची संख्या		
५	जल व मृद संसाधन व संधारणाचा नकाशा		
५.१	विहिरींची संख्या		
५.२	बोर वेलची संख्या		
५.३	शेत तळ्यांची संख्या		
५.४	जल संधारणाच्या कामांची संख्या		
५.४.१	माती नाला बांधाची संख्या		
५.४.२	सिमेंट नाला बांधाची संख्या		
५.४.३	वनराई बंधाऱ्याची संख्या		
५.४.४	पाझर तलावांची संख्या		
५.४.५	कोल्हापुरी बंधाऱ्याची संख्या		
५.४.६	गॅबियन बंधाऱ्याची संख्या		
५.५	मृद संधारणाच्या कामांची संख्या		
५.५.१	सलग समपातळी चर / कंटूर बँडिंगचे क्षेत्र		
५.५.२	मजगीचे क्षेत्र		
५.५.३	वनीकरणाचे क्षेत्र		
५.५.४	कुरण विकासाचे क्षेत्र		
५.६	माती परीक्षण झालेल्या शेतांची संख्या		

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र २.९ : संसाधन नकाशा अहवाल

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

क. जमिनीच्या विकासाबाबतचे नियोजन

अ.क्र.	जमिनीच्या विकासाबाबत घ्यावयाचे तपशील	आहे	नाही	क्षेत्र(हेक्टर)	महत्वाची निरीक्षणे
१.	प्रत्यक्षात गावठाणाखाली असलेले क्षेत्र किती ?				
२.	गावठाण विस्तारासाठी वाव आहे का? किती क्षेत्र उपलब्ध होऊ शकते?				
३.	प्रत्यक्षात वन व्याप्त क्षेत्र आहे का? किती?				
४.	वनीकरणासाठी वाव आहे का? किती क्षेत्र उपलब्ध होऊ शकते?				
५.	प्रत्यक्षात चराईसाठी क्षेत्र उपलब्ध आहे का? किती?				
६.	कुरण विकासाकरीता वाव आहे का? किती क्षेत्र उपलब्ध होऊ शकते?				
७.	प्रत्यक्षात जमीन पडीक आहे का? किती?				
८.	पडीक जमीन विकासाकरीता वाव आहे का? किती क्षेत्र उपलब्ध होऊ शकते?				
९.	मृदसंधारणाची कामे झाली आहेत का? पूर्ण झालेल्या एकूण कामांचे क्षेत्र किती ?				
१०.	मृदसंधारणाकरीता वाव आहे का? किती क्षेत्र उपलब्ध होऊ शकते?				
११.	प्रत्यक्षात लागवडीखाली क्षेत्र आहे का? किती?				
१२.	लागवडीखाली येऊ शकणारे क्षेत्र आहे का? किती क्षेत्र उपलब्ध होऊ शकते?				

अ.क्र.	जमिनीच्या विकासाबाबत घ्यावयाचे तपशील	आहे	नाही	क्षेत्र(हेक्टर)	महत्वाची निरीक्षणे
१३.	प्रत्यक्षात उद्योग-व्यवसायांखाली काही क्षेत्र आहे का? किती?				
१४.	उद्योग-व्यवसायांसाठी उपलब्ध होऊ शकणारे अकृषिक क्षेत्र आहे का? किती?				

ख. सिंचनाचे नियोजन

अ.क्र.	सिंचनाबाबत घ्यावयाचे तपशील	आहे	नाही	क्षेत्र (हेक्टर)	महत्वाची निरीक्षणे
१.	जिरायत क्षेत्र				
२.	जिरायत क्षेत्रास काही प्रमाणात सिंचनाखाली आणता येऊ शकते काय? किती ?				
३.	माही सिंचनाखालील क्षेत्र आहे का? किती?				
४.	ठिबक सिंचन व तुषार सिंचनाचा वापर होता का? किती क्षेत्रावर होतो?				
५.	ठिबक सिंचन व तुषार सिंचनाचे क्षेत्र वाढवण्यास वाव आहे का? किती क्षेत्रावर वाढवणे शक्य आहे?				

ग. जल संसाधनांबाबतचे नियोजन

अ.क्र.	जल संसाधनाच्या विकासाबाबत घ्यावयाचे तपशील	आहे	नाही	संख्या/क्षेत्र (हेक्टर)	महत्वाची निरीक्षणे
१.	पृष्ठभागावरील एकूण जलस्रोत (पदी, नाले, ओढे, तलाव इत्यादी)				
२.	पृष्ठभागावरील नवीन जलस्रोत निर्माण करण्यास वाव आहे का? किती क्षेत्रावर किंवा किती?				
३.	भूगर्भातील एकूण जलस्रोत (विहिरी, बोरवेल इत्यादी)				
४.	अस्तित्वात असलेल्या विहिरींच्या दुरुस्तीची गरज आहे का? असल्यास				
५.	अस्तित्वात असलेल्या जलसंधारणाच्या कामांच्या दुरुस्तीची गरज आहे का? असल्यास किती?				
६.	भूगर्भातील नवीन जलस्रोत निर्माण करण्यास वाव असलेली संख्या				
७.	जलसंधारणाची पूर्ण झालेली एकूण कामे				
८.	जलसंधारणाकरीता वाव असलेले क्षेत्र				

च. कृषि क्षेत्राबाबत नियोजन

अ.क्र.	कृषि क्षेत्राच्या विकासाबाबत आढळून आलेल्या बाबीं	आहे	नाही	संख्या/क्षेत्र (हेक्टर)	महत्वाची निरीक्षणे

अ.क्र.	कृषि क्षेत्राच्या विकासाबाबत आढळून आलेल्या बाबीं	आहे	नाही	संख्या/क्षेत्र (हेक्टर)	महत्वाची निरीक्षणे
१.	सध्या फक्त एका पिकाखाली असलेले क्षेत्र				
२.	एका पिकाखाली असलेल्या क्षेत्रापैकी दुबार पिकाखाली येऊ शकणारे क्षेत्र				
३.	सध्या दुबार पिकाखाली असलेले क्षेत्र				
४.	दुबार पिकाखाली असलेल्या क्षेत्रापैकी तिबार पिकाखाली येऊ शकणारे क्षेत्र				
५.	सध्या एक वर्षीय पिकाखाली असलेले क्षेत्र				
६.	सध्या बहु वर्षीय पिकाखाली असलेले क्षेत्र				
७.	एक वर्षीय/बहु वर्षीय पिकांखालील क्षेत्र वाढविण्याकरीता विकसित होऊ शकणारे डोंगर उतार, पडीक जमिनीचे क्षेत्र				
८.	कृषी/फळ झाडांच्या रोप वाटिका विकसित करण्यासाठी उपलब्ध होऊ शकणारे क्षेत्र				

छ. वन क्षेत्राबाबत नियोजन

अ.क्र.	वन क्षेत्राच्या विकासाबाबत आढळून आलेल्या बाबीं	आहे	नाही	संख्या/क्षेत्र (हेक्टर)	महत्वाची निरीक्षणे
१	निसर्गत: खडकाळ/ओसाड असलेले वन क्षेत्र				

अ.क्र.	वन क्षेत्राच्या विकासाबाबत आढळून आलेल्या बाबीं	आहे	नाही	संख्या/क्षेत्र (हेक्टर)	महत्वाची निरीक्षणे
२	निसर्गत: खडकाळ/ओसाड असलेल्या क्षेत्रापैकी वृक्ष लागवडीखाली येऊ शकणारे क्षेत्र				
३	जंगल तोडीमुळे ओसाड झालेले वन क्षेत्र				
४	जंगल तोडीमुळे ओसाड झालेल्या वन क्षेत्रापैकी वनीकरणाखाली येऊ शकणारे क्षेत्र				
५	झुडुपी जंगलाखाली असलेले क्षेत्र				
६	झुडुपी जंगलाखालील वनक्षेत्रांपैकी दाट जंगलाखाली येऊ शकणारे क्षेत्र				
७	जळण/सरपण/लाकुड/बांबू यांच्या लागवडीकरीत उपलब्ध होऊ शकणारे पडीक/ डोंगरउताराचे क्षेत्र				
८	गौण वन उपज देणारे वृक्ष/वनस्पती यांची लागवड करण्याकरीता उपलब्ध होऊ शकणारे क्षेत्र				
९	वनौषधींच्या लागवडीसाठी उपलब्ध होऊ शकणारे पडीक/डोंगर उताराचे क्षेत्र				
१०	वन उपजाच्या साठवणूकीसाठी आवश्यक असलेल्या सुविधा				
११	वन उपजावर प्रक्रियेसाठी आवश्यक असलेल्या सुविधा				
१२	वन उपजाच्या वाहतुकीसाठी आवश्यक असलेल्या सुविधा				

ज. पशुधनाची उपलब्धता नियोजन (पशुगणण २०१२ मधून माहिती घेण्यात यावी)

अ.क्र.	पशुधनाचा प्रकार	पशुधन असलेल्या कुटुंबांची संख्या	पशुधनापासून उत्पन्न घेणाऱ्या कुटुंबांची संख्या
१	गाय/ म्हैस		
२	बैल/ रेडे		
३	शेळ्या/ मेंढ्या		
४	कोंबड्या		
५	इतर		

झ. पशुपालनाचे नियोजन एकूण पशुधन असलेली कुटुंब – पशुधनापासून उत्पन्न घेणारी कुटुंबे

अ.क्र.	पशुपालनाकरीता आवश्यक बाबी	आहे	नाही	संख्या	महत्वाची निरीक्षणे
१.	गावातील किती पशुधन स्थानिक चान्यावर अवलंबून आहे?				
२.	अजून किती पशुना स्थानिक चान्याची आवश्यकता आहे?				
३.	स्थानिक चान्या / कुरण विकासाकरिता किती क्षेत्र देता येईल?				
४.	कुरण विकासाकरिता कोणते वाण लावावे?				

संसाधन नकाशा - प्रस्ताव सूची तक्ता

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र २.१० : मूल्यसाखळी (कृषी)

पिकाचे नाव			
उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

उदाहरण म्हणून दिलेले टप्पे

शेतीतील उपक्रम	शेतीतील उपक्रम	शेतीतील उपक्रम	शेतीतील उपक्रम
मशागत (कास्काट वेचणे, नांगरणी, कोळपणी)	निंदनी / खुरपणी / भांगलने	राखण	वाहतूक
पेरणी	सिंचन / पाणी	कापणी	पिकावरील प्रक्रिया (बाजारातील)
रासनी	खत	साठवण	साठवण
मळणी	फवारणी	पिकावरील प्रक्रिया (गावातील)	विक्री

पुढील प्रश्न विचारत पिकांतील टप्पे टिपून घेऊन त्याच्या कार्डच्या सहाय्याने पायऱ्या तयार कराव्यात. प्रश्नांवरील उत्तर म्हणून आलेले महत्वाचे मुद्दे पुढील तक्त्यात टिपून घ्यावेत. प्रत्येक टप्प्याकरिता येणारा खर्च कार्डच्या मागच्या बाजूस लिहावा. खर्च अंतिम झाल्यावर तो तक्त्यात मांडावा. पूर्वीचा, सध्याचा व अपेक्षित तक्ता पूर्ण झाल्यावर मग त्याचा सारांश लिहावा.

अ.क्र.	मूल्य साखळी करिता प्रश्न सूची	कारण किंवा तपशील
1.	पिकासाठी कोणते बियाणे वापरले व निवडीचे कारण काय होते?	
2.	पिक लागवड पद्धती काय होती किंवा पद्धती निवडीचे कारण काय होते?	
3.	पिक मशागत पद्धती काय होती व किती वेळा करावी लागते व निवडीचे कारण?	

अ.क्र.	मूल्य साखळी करिता प्रश्न सूची	कारण किंवा तपशील
4.	कीड व्यवस्थापन करण्यासाठी काय करता व पद्धती निवडीचे कारण ?	
5.	तन व्यवस्थापन करण्यासाठी काय करता व पद्धती निवडीचे कारण ?	
6.	पाणी देण्याची पद्धत काय आहे व पद्धती निवडीचे कारण काय होते?	
7.	पाणी किती वेळा दिले जाते व का?	
8.	एकदा पाणी देण्यासाठी पंप किती वेळ चालवला किंवा चालवावा लागतो ?	

अ.क्र.	मूल्य साखळी करिता प्रश्न सूची	कारण किंवा तपशील
9.	कोणते खत वापरता व किती वेळा देता ?	
10.	पारंपारिक कोणती अवजारे वापरता ?	
11.	आधुनिक अवजारे कोणती वापरता ?	
12.	पिकाची कापणी करण्याची काय पद्धत आहे ?	
13.	पिकाची कापणी झाल्यावर पिकाचे अवशेष (कडबा, पाला पाचोळा) याचे काय करता?	

अ.क्र.	मूल्य साखळी करिता प्रश्न सूची	कारण किंवा तपशील
14.	पिक काढून झालेल्या कडबा, पाला पाचोळा याला जमिनीत कुजावल्यास काय फायदा होऊ शकेल?	
15.	पिक नाचणी किंवा स्वच्छ करण्याची प्रक्रिया करता का ?	
16.	पिक बाजारात विकण्यापूर्वी कोणती प्रक्रिया करता का ?	
17.	पिकाची प्याकिंग कशी करता ?	
18.	पिक कोणाला व कोठे विकता व का?	

अ.क्र.	मूल्य साखळी करिता प्रश्न सूची	कारण किंवा तपशील
19.	पिक झाल्या झाल्या बाजारात विकता का व का?	
20.	पिकाचा दर कोण व कसा निश्चित केला जातो?	
21.	पिकाला अपेक्षित दर न मिळाल्यास काय करता ?	
22.	योग्य दर मिळत नसलेल्या दुसऱ्या जिल्ह्यात किंवा राज्यात पिक घेऊन जाण्याचा विचार केला आहे का? केल्यास काय फायदा होईल व कसे करावे ?	
23.	पिक साठवणूक करण्याची काय सोय आहे?	

अ.क्र.	मूल्य साखळी करिता प्रश्न सूची	कारण किंवा तपशील
24.	पिक साठवणूक करून नंतर विकल्याने उत्पन्नात काही फरक पडतो का?	
25.	पिक वाहतुकीचा किंवा दळण वळणाची सोय काय आहे	
26.	पिकाचे मार्केटींग करण्याची काय सोय आहे का ? केले आहे आहे का ?	
27.	हवामान बदलाचे कोणते परिमाण (दुष्काळ, अवकाळी पाऊस वाढते तापमान, पाऊस लांबाने) शेतीवर काय परिमाण झाला?	
28	हवामान बदलाच्या परिणामापासून वाचण्यासाठी काही करता काय? तपशील द्या	

अ. क्र.	१. शेतीतील उपकर्म / पिकाचे टप्प्याच्या पद्धती / तपशील			
	पूर्वीच्या * शेतीचे उपकर्म	पद्धतीचे तपशील	सद्य स्थितीतील शेतीचे उपकर्म	पद्धतीचे तपशील
१.				
२.				
३.				
४.				
५.				
६.				
७.				
८.				
९.				
१०.				
११.				
१२.				
१३.				
१४.				
१५.				

नोंद : टप्पे अधिक असल्यास ओवी वाढवाव्यात व सर्व टप्पे सामिष्ट करावेत **पूर्वीच्या ***: ज्यावर्षी शेतीत बदल (उदा. १९७२ चा दुष्काळ) व्हायला सुरवात झाली त्यावर्षी पूर्वीचे शेतीचे उपक्रम व त्यांची पद्धती नमूद करावी प्रशिक्षकाने समय रेषा या तंत्राचा संदर्भ घ्यावा

पिकाचे नाव : _____ (सर्व खर्च हा एकरी नमुद करा)																
अ. क्र.	पूर्वीची स्थिती* (.....) वर्ष नमुद करा						सद्यस्थिती (२०१६-२०१७)					अपेक्षित बदल (२०१७ - २०२३)				
	शेतीतील उपक्रम	होणारा खर्च			खर्चाची पद्धत	रक्कम (एकरी)	होणारा खर्च			खर्चाची पद्धत	रक्कम (एकरी)	होणारा खर्च			खर्चाची पद्धत	रक्कम (एकरी)
		शेती पूरक बाबी (बी, खते)	मजुरी	अवजारे			शेती पूरक बाबी (बी खते)	मजुरी	अवजारे			शेती पूरक बाबी (बी खते)	मजुरी	अवजारे		

पूर्वीची स्थिती *: ज्यावर्षी शेतीत बदल (उदा. १९७२ चा दुष्काळ) व्हायला सुरवात झाली त्यापूर्वीचे शेतीचे उपक्रम व त्यांची पद्धती नमुद करावी. यासाठी प्रशिक्षकाने समय रेषा या तंत्राचा संदर्भ घ्यावा

पिकाचे नाव : _____ *(सर्व खर्च हा एकरी नमूद करा)*

अ. क्र.	पूर्वीची स्थिती* (.....) वर्ष नमूद करा						सद्यस्थिती (२०१६-२०१७)					अपेक्षित बदल (२०१७ - २०२३)				
	शेतीतील उपक्रम	होणारा खर्च			खर्चाची पद्धत (रोख/उधारी इ)	रक्कम (एकरी)	होणारा खर्च			खर्चाची पद्धत	रक्कम (एकरी)	होणारा खर्च			खर्चाची पद्धत	रक्कम (एकरी)
		शेती पूरक बाबी (बी खते)	मजुरी	अवजारे			शेती पूरक बाबी (बी खते)	मजुरी	अवजारे			शेती पूरक बाबी (बी खते)	मजुरी	अवजारे		
एकूण																
उत्पन्न (क्विंटल मध्ये)																
बाजार बावनुसार उत्पन्न																

पूर्वीची स्थिती *: ज्यावर्षी शेतीत बदल (उदा. १९७२ चा दुष्काळ) व्हायला सुरवात झाली त्यापूर्वीचे शेतीचे उपक्रम व त्यांची पद्धती नमूद करावी. यासाठी प्रशिक्षकाने समय रेषा या तंत्राचा संदर्भ घ्यावा

अ. क्र.	सारांश तक्ता		
	क. पिकाची एकरी स्थिती	तपशील	संख्या /रक्कम रुपये
१.	पिकाचे नाव		
२.	पिकावरील एकूण एकरी खर्च (रुपये मध्ये)		
३.	एकूण पिक एक एकरी (क्विंटलमध्ये)		
४.	पिक सरासरी स्वतःसाठी किती ठेवले (क्विंटलमध्ये)		
५.	पिक सरासरी बाजारात किती विकले (क्विंटलमध्ये)		
६.	एकूण उत्पन्न (रुपये मध्ये बाजार भावानुसार)	बाजार भाव X पिक सरासरी बाजारात विकले (क्विंटलमध्ये)	
	ख. पिकाची एकूण लागवडी खालील क्षेत्राची स्थिती		
१.	लागवडी खालील पिकाचे एकूण क्षेत्र		
२.	सरासरी पिकावरील एकूण खर्च	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र X पिकावरील एकरी खर्च	
३.	सरासरी एकूण पिक क्विंटलमध्ये	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र X एकूण पिक एक एकरी	
४.	सरासरी स्वतःसाठी किती ठेवले (क्विंटलमध्ये)	एकरी पिक सरासरी स्वतःसाठी ठेवले(क्विंटलमध्ये)X एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	
५.	सरासरी बाजारात किती विकले (क्विंटलमध्ये)	एकरी पिक सरासरी विकले (क्विंटलमध्ये) X एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	
६.	एकूण उत्पन्न	सरासरी एकूण पिक क्विंटलमध्ये X बाजार भाव	

मूल्य साखळी (शेती) - प्रस्ताव सूची तक्त्या

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव :	_____	ग्रामपंचायत :	_____
तालुका :	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी :	_____	ते	_____

प्रपत्र २.११: समय रेषा (शेती)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

समय रेषा – तक्ता क्र. १ (शेतीशी निगडीत बाबी)

अ.क्र	विषय	१९५० – ६०	१९६० – ७०	१९७० – ८०	१९८०-९०	१९९०-२०००	२०००-२०१०	२०१०-२०१७
१	भूधारकांची संख्या – मोठे व मध्यम शेतकरी (५ एकर पेक्षा अधिक भूधारणा)							
२	भूधारकांची संख्या – लहान शेतकरी (१ – ५ एकर भूधारणा)							
३	भूधारकांची संख्या – अल्प भूधारक (१ एकर पेक्षा कमी)							
४	भूधारकांची संख्या – महिला शेतकरी							
५	खरीप – प्रमुख पिका _____ खालील जमीन							
६	खरीप – प्रमुख पिका _____ खालील जमीन							
७	खरीप – प्रमुख पिका _____ खालील जमीन							
८	रबी – प्रमुख पिका _____ खालील जमीन							
९	रबी – प्रमुख पिका _____ खालील जमीन							
१०	उन्हाळी – प्रमुख पिका _____ खालील जमीन							
११	फलोत्पादना खालील जमीन							
१२	फुलोत्पादना खालील जमीन							

समय रेषा – तक्ता क्र. १ (शेतीशी निगडीत बाबी)

अ.क्र	विषय	१९५०-६०	१९६०-७०	१९७०-८०	१९८०-९०	१९९०-२०००	२०००-२०१०	२०१०-२०१७
१३	सिंचनाखालील क्षेत्र							
१४	सिंचनाची पद्धती – मोकाट							
१५	सिंचनाखालील क्षेत्र – ठिबक / तुषार							
१६	बियाण्यांचा वापर (घरचे/ गावरान/ स्थानिक)							
१७	बियाण्यांचा वापर (सुधारित/ संकरीत)							
१८	खतांचा वापर (सेंद्रिय/ शेणखत/ स्थानिक)							
१९	खतांचा वापर (रासायनिक / मिश्र)							
२०	कीटक नाशकांचा वापर (सेंद्रिय/ स्थानिक)							
२१	कीटक नाशकांचा वापर (रासायनिक / मिश्र)							
२२	शेतीतील अवजारांचा वापर (ट्रॅक्टर/ मळणी यंत्र/ पेरणी यंत्र/ रोटोवेटर/ इत्यादी)							
२३	मजुरांची उपलब्धता (संख्या)							
२४	किड रोगाचा मोठा प्रादुर्भाव							

समय रेषा – तक्ता क्र. १ (कृषीक्षेत्राशी निगडीत बाबी)

	महत्वाचे वर्ष	उदा – पहिले ठिबक / तुषार, पहिले मृद संधाराणाचे काम, पहिली फळबाग, पहिले सुधारित/संकरीत बियाणे, पहिले रासायनिक खत, पहिला ट्रॅक्टर, शेतकरी पुरस्कार, गावातील पहिले कृषी पदवीधर इ.
अ.क्र	बदलाच्या बाबी *	बदलाचे तपशील
१	पिक पद्धतीतील बदल	
२	स्त्री- पुरुषांच्या कामात बदल,	
३	पिकांचे उत्पादन	
४	प्रमुख पिके	
५	पहिली शेतकरी आत्महत्या	
६	कृषी संबंधित सण उत्सव व रूढी परंपरा	
७		
८		
	* तक्त्यात नमूद केलेल्या बाबींव्यतिरिक्त इतर काही बाबी गावात आढळल्या असतील तर त्यांचे तपशील वरील तक्त्यात सविस्तर द्यावेत	

तक्ता क्र. २ - कारण मिमांसा नोंदविण्याकरिता तक्ता

अ.क्र	विषय	घटना/बदल	पूर्वीची स्थिती	कारण	परिणाम

समय रेषा (शेती) - प्रस्ताव सूची तक्का

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव: _____
तालुका: _____
प्रक्रियेचा कालावधी: _____

ग्रामपंचायत: _____
जिल्हा : _____
ते _____

प्रपत्र २.१२ :परिस्थिती विश्लेषण (शेती)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

तत्का - परिस्थिती विश्लेषण (घटकांवर होणारा परिणाम)

सदर घटकांवर हवामान बदलाचा होणारा परिणाम त्याची तीव्रता लक्षात घेऊन १ - १० च्या श्रेणीत मांडावा.

घटक / परिस्थिती	दुष्काळ	अनिश्चित पाउस	किडरोग	पूर	तापमाण वाढ	आतिवृष्टी	गारपीठ	वणवा	बाजार भाव	विज कोसळणे	क्षार युक्त जमीन
अल्पभूधारक शेतकरी											
मध्यम शेतकरी											
मोठे शेतकरी											
महिला शेतकरी											
शेत मजुर											

हवामान बदलाचे विविध स्वरूपाचे गावातील विविध घटकांवर होणाऱ्या परिणामाची तीव्रता वरील तक्त्यात मांडून झाल्यावर त्यातील अधिक तीव्र परिणामांचे प्रत्यक्ष स्वरूप पुढील तक्त्यात नमूद करावे –

अ.क्र	परिणाम करणारा हवामान बदल	ज्याच्यावर परिणाम होतो तो घटक	परिणामाचे स्वरूप

परिस्थिती विशेलेषण (शेती) - प्रस्ताव सूची तक्का

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ३.१ :शेतकऱ्यांबरोबर लक्ष गट चर्चा

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

तक्ता १ लक्ष्य गट चर्चा – सर्व शेतकरी

१	पिकांच्या लागवड पध्दती
१.१	हंगाम निहाय घेण्यात येणारी पिके कोणती?
i	खरीप :
ii	रबी :
iii	उन्हाळी :
iv	बारमाही :
१.३	पूर्व मशागती मध्ये काय काय करता आणि किती वेळा?
१.४	पेरणी पूर्वी बियाण्यावर प्रक्रिया करता का?
१.५	सुधारित किंवा संकरीत बियाणे वापरल्याने काय फरक दिसतो ? उदा: सुधारित बियाणे वापरल्याने उत्पादनात घट किंवा वाढ झाली/ सुधारित वाणाच्या पिकावर किड- रोगाचा प्रादुर्भाव कमी/ जास्त आढळला, सुधारित वाणाच्या पिकाने पाण्याचा ताण सहन केला/ नाही केला इ.

तक्ता १ लक्ष्य गट चर्चा – सर्व शेतकरी

१	पिकांच्या लागवड पध्दती	
१.६	अंतर मशागतीसाठी काय काय करता?	
१.७	गावातील शेतांमध्ये पिकनिहाय कोणती कीड व रोग सापडतात? त्यावर कोण कोणते उपाय केले जातात? त्यावर कोणते कीटक नाशके वापरता?	
i	सोयाबीन	किडी : उपाय:
		रोग: उपाय:
ii	तूर	किडी : उपाय:
		रोग: उपाय:
iii	भाजीपाला	किडी : उपाय:

तक्ता १ लक्ष्य गट चर्चा – सर्व शेतकरी

१	पिकांच्या लागवड पध्दती	
		रोग: उपाय:
iv	कापूस	किडी : उपाय:
		रोग: उपाय:
v	हरभरा	किडी : उपाय:
		रोग: उपाय:
vi	इतर _____	किडी : उपाय:
		रोग: उपाय:

तक्ता १ लक्ष्य गट चर्चा – सर्व शेतकरी

१		पिकांच्या लागवड पध्दती	
vii	इतर _____	किडी :	
		उपाय:	
viii	इतर _____	रोग:	
		उपाय:	
१.८	तूर, हरभरा, सोयाबीन पिकामध्ये घाटे आळी किंवा शेंग पोखरणाच्या आळीसाठी कामगंध किंवा फेरोमोन सापळे लावता का?		

२		जमिनीचे आरोग्य वापर व व्यवस्थापन.			
		संख्यात्मक माहिती (*उपस्थित शेतकऱ्यांपैकी)			
२.१	खते वापरणाऱ्या शेतकऱ्यांची संख्या:	रासायनिक खते :		फक्त सेंद्रिय खते:	
		दोन्ही रासायनिक व सेंद्रिय खते :		इतर :	

२	जमिनीचे आरोग्य वापर व व्यवस्थापन.		
२.२	माती परीक्षण म्हणजे काय, माहित आहे का? (होय/ नाही उत्तर देणाऱ्यांची संख्या नमूद करा)		
	होय		नाही
२.२.१	माहितीअसल्यास माती परीक्षण कधी व कसे करून घेतले ?		
२.३	सेंद्रिय खताचा वापर करता का? (होय/ नाही उत्तर देणाऱ्यांची संख्या नमूद करा)		
	होय		नाही
२.३.१	सेंद्रिय खत वापराचा काय परिणाम होतो?		
२.४	शेतातील पिकांच्या आवश्यकते/ कचऱ्याचे काय करता?		
२.५	काडी कचऱ्यापासून कंपोस्ट खत (सेंद्रिय खत) तयार करण्याची पध्दत माहिती आहे काय?		
२.६	रासायनिक खताचा वापर कसा हे माहित आहे का? (होय/ नाही उत्तर देणाऱ्यांची संख्या नमूद करा)		
	होय		नाही
२.६.१	रासायनिक खताच्या वापराबाबत माहिती द्यावी – खत किती वापरावे व केव्हा?		

२	जमिनीचे आरोग्य वापर व व्यवस्थापन.
२.७	रासायनिक खत वापरल्याचा काय परिणाम होतो?
२.८	क्षारपड किंवा खारपान जमीन असेल तर त्यासाठी तुम्ही उपाययोजना करता का? कोणत्या?

३	पाणी व्यवस्थापन व सिंचन पद्धती			
३.१	कोणत्या पिकांना आपण पाणी देता? कोणती पिके फक्त पावसावर घेता?			
	फक्त पावसावर येणारे पिके	अतिरिक्त पाणी लागणारी पिके		
टीप	इतर तंत्रांमधून गावातील विविध प्रकारचे सिंचन पद्धती वापरणाऱ्या शेतकऱ्यांची संख्या काढली असेल. ती पुन्हा पडताळून बघावी.			
३.२	सिंचनाची सोय उपलब्ध नसल्यास संरक्षित पाणी देण्याची काय व्यवस्था आहे ?			
i	पर्याय १:			
ii	पर्याय २:			
iii	इतर निरीक्षणे:			
३.३	संख्यात्मक माहिती			
	शेतकऱ्यांची संख्या	विद्युत जोडण्या असलेले		डीझेल इंजिन असलेले

४	पीक उत्पादन वाढीसाठी तंत्रज्ञानाचा वापर		
४.१	सोयाबीन किंवा कापसामध्ये आंतरपीकाची लागवड करता का? कोणते आंतरपीक घेता?		
i	सोयाबीन :		
ii	कापूस :		
४.२	बियाण्याला जैविक खताची प्रक्रिया करता का ? (होय/ नाही उत्तर देणाऱ्यांची संख्या नमूद करा)		
	होय		नाही
४.२.१	प्रक्रिया केल्याचा फायदा होतो का ? जैविक खत कोठून आणता?		
४.३	ट्रायकोडर्मा सारख्या जैविक बुरशीनाशक वापरता का? (होय/ नाही उत्तर देणाऱ्यांची संख्या नमूद करा)		
	होय		नाही
४.३.१	जैविक बुरशीनाशकाचा फायदा होतो का ? कोठून आणता?		
४.४	बीबीएफ यंत्र माहित आहे का? (होय/ नाही उत्तर देणाऱ्यांची संख्या नमूद करा)		
	होय		नाही

४	पीक उत्पादन वाढीसाठी तंत्रज्ञानाचा वापर				
४.४.१	बीबीएफ यंत्र कशासाठी वापरतात ? किती शेतकरी बीबीएफने पेरणी करतात ?				
४.५	रुंद गादी वाफ्यावर पेरणी/ लागवड करणारे किती शेतकरी आहेत?				
	शेतकऱ्यांची संख्या:				
४.५.१	कोणत्या पिकासाठी ही पद्धत वापरता?				
४.७	भाजीपाल्यासाठी रोपवाटिका तयार करता का रोपवाटिकेतून रोपे आणता ? (पुढील प्रमाणे करणाऱ्यांची संख्या)				
	रोपवाटिका तयार करतो		रोपवाटिकेतून रोपे आणतो		
४.८	फाळबागेमध्ये झाडांच्या बुंध्याभोवती बोर्डो पेस्ट लावता का? आच्छादन करता का? (होय/ नाही/ लागू नाही उत्तर देणाऱ्यांची संख्या नमूद करा)				
	होय		नाही		लागू नाही
४.९	संत्रा, मोसंबी, आंबा या झाडांची छाटणी करता का? (होय/ नाही/ लागू नाही उत्तर देणाऱ्यांची संख्या नमूद करा)				
	होय		नाही		लागू नाही
४.१०	अति उन्हाळ्यात तूर/कापूस /सोयाबीन पिकावर २% युरियाची किंवा फळझाडावर १% केवोलिनची फवारणी करता का? (होय/ नाही/ लागू नाही उत्तर देणाऱ्यांची संख्या नमूद करा)				
	होय		नाही		लागू नाही
४.११	संरक्षित शेती म्हणजे शेड नेट किंवा पॉलीहाऊस करणारे शेतकरी				
	शेतकरी संख्या		पिकांची नावे		
४.१२	पूर्णतः सेंद्रिय शेती करणारे शेतकरी				

४	पीक उत्पादन वाढीसाठी तंत्रज्ञानाचा वापर			
	शेतकरी संख्या		पिकांची नावे	

५	यांत्रिकीकरण अडचणी व उपाय			
५.१	शेतीकरिता गावात वापरले जाणारे पारंपारिक यंत्र कोणते? ते वापरतांना काय अडचणी येतात?	पारंपारिक यंत्रांची नवे:		
		अडचणी:		
५.२	आधुनिक यंत्राचा वापर करता का? वापर करण्यात काही अडचणी आहेत काय?	आधुनिक यंत्रांची नवे:		
		अडचणी:		
५.३	आवश्यक असणारी अवजारे गावात उपलब्ध आहेत काय ?			
	होय		नाही	
५.३.१	किती जणांकडे उपलब्ध आहेत? नसल्यास अवजारे भाड्याने घेता का? वेळेवर मिळतात का?			

६	पिक काढणी साठवणूक विक्री व्यवस्थापन		
६.१	पिकाची काढणी कशी व केव्हा करता?		
i	खरीप पिके	केव्हा:	
		कशी :	
ii	रबी पिके	केव्हा:	

६	पिक काढणी साठवणूक विक्री व्यवस्थापन	
		कशी :
iii	उन्हाळी पिके	केव्हा:
		कशी :
iv	भाजीपाला पिके	केव्हा:
		कशी :
६.३	पिक काढण्यास काय अडचणी येतात?	
६.४	पिके निघाल्यानंतर सण उत्सव साजरा केला जातो काय? कोणता?	

७	विक्री व्यवस्था	
७.१	पिकाची काढणी झाल्यानंतर साठवणूक करता की लगेच विक्री करता?	
७.२	साठवणुकीसाठी काय व्यवस्था आहे?	
७.३	विक्री कुठे व कशी करता?	

७	विक्री व्यवस्था
७.४	योग्य बाजारभाव मिळतो काय?

८	शेतीसाठी पतपुरवठा		
८.१	संख्यात्मक माहिती		
	शेतीकरिता कर्जाचे दर (मागील आर्थिक वर्ष)		
	पिकाचे नाव	सहकारी बँक	राष्ट्रीयकृत बँक
	कापूस		
	सोयाबीन		
	तूर		
	हरभरा		
	ज्वारी		
	इतर		
८.२	उपलब्ध स्रोतांतून पतपुरवठा वेळेवर व पुरेसा होतो काय? (होय/ नाही उत्तर देणाऱ्यांची संख्या नमूद करा)		
	होय	नाही	
८.३	शेतकरी कुटुंबांचे स्थलांतरण होते काय? किती दिवसांकरिता? किती कुटुंबे?		
८.५	स्थलांतर करणारे कुटुंब कुठे जातात?		
८.४	स्थलांतराच्या ठिकाणी ते काय काम करतात?		

तक्ता क्र. २ : लक्ष्य गट चर्चा – महिला शेतकऱ्यांकरिता महत्वाचे प्रश्न

९	महिला शेतकरी व शेतीची कामे		
९.१	संख्यात्मक माहिती		
	महिलांच्या नावावर शेती असलेल्या महिलांची संख्या		
	महिला शेतकरी यांच्या नावावर असलेले शेतीचे क्षेत्र (एकर मध्ये)		
९.२	महिला शेतकरी शेतीची कोणकोणती कामे करतात ?		
९.३	पावसाळ्यात शेतीमध्ये किती वेळ देता? पावसाळ्यातील तुमचे वेळापत्रक काय?		
९.४	महिला शेतकरी म्हणून विशेष प्रशिक्षण मिळाले आहे का? (होय/ नाही उत्तर देणाऱ्यांची संख्या नमूद करा)		
	होय		नाही
९.४.१	प्रशिक्षण मिळाले असल्यास कोणते व कुठे?		

९	महिला शेतकरी व शेतीची कामे
९.५	शेतीमुळे महिलांमध्ये कोणते शारीरिक आजार / रोग आढळतात का? कोणते?
९.६	तुमच्या घरातील मुले शेतीत मदत करतात का? करत असल्यास कोण करते (मुलगा / मुलगी) आणि कोणती मदत?
९.७	तुमच्या घरातील मुले कुपोषित आहेत का? त्याची कारणे?
९.८	शेतीत बदल केल्याने मुलांचे कुपोषण कमी होईल का? होय असल्यास कोणता?
९.९	महिला शेतकरी म्हणून शेतीत कोणत्या अडचणी येतात? त्या कशा दूर करता येतील?

शेतकरी लक्ष्य गट चर्चा - प्रस्ताव सूची तत्वा (उदाहरण)

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१	जमिनीचा पोत खराब झाला आहे	<ul style="list-style-type: none"> - जास्त पाण्याचा वापर - रासायनिक खरंच जास्त वापर - नियमित एकच पिक घेतले जाते 	ठिबक सिंचनाचा वापर करणे	रबी पिक घेणारे १० शेतकरी - १५ एकर जमिनीवर	१० ठिबकचे सेट	रु. ८,००,००००/-
२			गांडूळ खातचा वापर करणे	१५ शेतकरी - २२ एकर जमीन	२२ एकर खरीप पिक	लागू नाही
३			गांडूळ खत प्रकल्प उभे करणे	पशुधन असलेले ५ शेतकऱ्यांचे गट	२ प्रकल्प	लागू नाही
४			गांडूळ / सेंद्रिय खत तयार करण्याचे प्रशिक्षण	संबंधित गटांचे कृषी विज्ञान केंद्रात प्रशिक्षण	१० शेतकरी	रु. २००००/-
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

शेतकरी लक्ष्य गट चर्चा - प्रस्ताव सूची तक्का

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:

ग्रामपंचायत:

तालुका:

जिल्हा :

प्रक्रियेचा कालावधी:

ते

प्रपत्र ३.२ : पाण्याचे अंदाज पत्रक

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

१. पाण्याच्या उपलब्धतेचा अंदाज :

१.१ एकूण पावसाचे पाणी :

$$\text{सूत्र : एकूण क्षेत्रफळ} \times \text{एकूण पाऊस (मिलीमीटर मध्ये)} / १०००$$

$$= \text{एकूण उपलब्ध पावसाचे पाणी (कोटी लिटर मध्ये)}$$

<u>एकूण क्षेत्रफळ</u>	X	<u>एकूण पाऊस</u> (मिलीमीटर मध्ये)	/	<u>१०००</u>
<input type="text"/>		<input type="text"/>		<input type="text"/>
<u>एकूण पावसाचे पाणी =</u>		<input type="text"/> कोटी लिटर		

२. पावसाचे बाष्पीभवन व इतरत्र वापरले जाणारे पाणी

अ.क्र	पावसाच्या पाण्याचा वापर	निकष	प्रत्यक्ष वापर (कोटी लिटर)
२.१	बाष्पीभवन	एकूणच्या २०%	
२.२	वाहून जाणारे पाणी	एकूणच्या २५%	
२.३	मातीतील ओलावा	एकूणच्या ३०%	
	एकूण		

३. पाणलोट उपचारांमध्ये अडविले जाणारे पाणी

३.१	भूजल	एकूणच्या १०%			
३.२	पाणलोट उपचार	सद्यस्थिती संख्या	x	साठवण क्षमता	= एकूण साठा
३.२.१	सलग समतल चर CCT		x	०.०२७	=
३.२.२	खोल सलग समतल चर (Deep CCT)		x	०.०२४	=
३.२.३	बंडिंग		x	०.०४५	=
३.२.४	शेततळे		x	०.२२	=
३.२.५	लहान माती नाला बांध		x	०.०००२	=
३.२.६	माती नाला बांध		x	०.६०	=
३.२.७	सिमेंट नाला बांध		x	१.४०	=
३.२.८	पाझर तलाव		x	१०.००	=
३.२.९	के.टी. वेअर		x	१.५	=
३.२.१०	याव्यतिरिक्त उपचार		x		

३. पाणलोट उपचारांमध्ये अडविले जाणारे पाणी						
	गावात आढळ्यास ते नमूद करण्यात यावेत.					
३.११	भूजल					
	एकूण जमिनीत मुरलेले पाणी					

४. पाण्याची गरज						
४.१	लोकांना पिण्यासाठी व वापरासाठी लागणारे पाणी :					
सूत्र	एकूण लोकसंख्या X प्रती व्यक्ती लागणारे पाणी ४० लिटर (निकषानुसार) X ३६५ दिवस / १००००००० = एकूण उपलब्ध पावसाचे पाणी (कोटी लिटर मध्ये)					
सूत्र	एकूण लोकसंख्या	X	प्रती व्यक्ती लागणारे पाणी ४० लिटर (निकषानुसार)	X	३६५ दिवस	/ १०००००००
प्रत्यक्ष						
	लोकांना लागणारे एकूण पाणी					
४.२	जनावरांना पिण्यासाठी व वापरासाठी लागणारे पाणी					
सूत्र	एकूण जनावरे X प्रती जनावर लागणारे पाणी ४० लिटर (निकषानुसार) X ३६५ दिवस / १००००००० = एकूण उपलब्ध पावसाचे पाणी (कोटी लिटर मध्ये)					
सूत्र	एकूण जनावरे	X	प्रती जनावर लागणारे पाणी ४० लिटर (निकषानुसार)	X	३६५ दिवस	/ १०००००००
प्रत्यक्ष						
	जनावरांना लागणारे एकूण पाणी					
४.३	शेतीसाठी लागणारे पाणी					
सूत्र	पिके	:	क्षेत्र	X	प्रती हे.गरज	= एकूण गरज
प्रत्यक्ष	ज्वारी			X	०.४	
	बाजरी			X	०.२५	
	गहू			X	०.४	
	तूर			X	०.४	
	हरभरा			X	०.२५	
	कापूस			X	०.७	
	सोयाबीन			X	०.४	
	मुग			X	०.४	
	उडीद			X	०.४	
	ऊस			X	२.१	
	मिरची			X	०.५५	
	करडई			X	०.२५	

	टोमेटो			X	०.५०				
	बटाटा			X	०.६५				
	आले			X	१.०				
	केळी			X	२.४९				
	इतर _____			X					
	इतर _____			X					
	इतर _____			X					
	इतर _____			X					
	इतर _____			X					
	शेतीसाठी लागणारे एकूण पाणी								
४.४ बांधकामांसाठी लागणारे पाणी									
सूत्र	बांधकामांची संख्या	X	प्रती बांधकाम १० कोटी लिटर निकषानुसार	=	एकूण गरज				
प्रत्यक्ष									
	बांधकामासाठी लागणारे एकूण पाणी								
४.५ उद्योगांसाठी लागणारे पाणी									
सूत्र	उद्योग धंद्यांची संख्या	X	प्रती बांधकाम १५ कोटी लिटर निकषानुसार	=	एकूण गरज				
प्रत्यक्ष									
	उद्योगांसाठी लागणारे एकूण पाणी								
४.६ गावाची एकूण पाण्याची गरज :									
	मानवी	+	पशुधन	+	शेती	+	उद्योग	+	बांधकाम
	= गावाची एकूण पाण्याची गरज								कोटी लिटर

५.	उपलब्ध व आवश्यक पाणी यातील दरी :			
उपलब्ध पाणी	-	पाण्याची गरज	=	पाण्यातील तुट/अतिरिक्त

६	पाण्याचे नियोजन						
६.१	प्रस्तावित पाणलोटाचे उपचार :						
	पाणलोटाचे उपचार	:	प्रस्तावित संख्या	X	साठवण क्षमता	=	उपलब्ध होणारा साठा
६.१.१	सलग समतल चर CCT				०.०२७		
६.१.२	खोल सलग समतल चर (Dip CCT)				०.०२४		
६.१.३	बंडिंग				०.०४५		
६.१.४	शेततळे				०.२२		
६.१.५	लहान माती नाला बांध				०.०००२		
६.१.६	माती नाला बांध				०.६०		
६.१.७	सिमेंट नाला बांध				१.४०		
६.१.८	पाझर तलाव				१०.००		
६.१.९	के.टी. वेअर				१.५		
६.१.१०	याव्यतिरिक्त उपचार गावात आढळ्यास ते नमूद करण्यात यावेत.						
६.१.११	एकूण प्रस्तावित साठवणूक						
६.२	पाणी बचतीचे इतर उपाय						
६.२.१	ठिबक सिंचन						
६.२.२	तुषार सिंचन						
६.२.३	इतर						
६.२.४	इतर						
६.२.५	इतर						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ४.१ : एकात्मिक आराखडा (नैसर्गिक संसाधने)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
आराखडा लिखाणाचे ठिकाण :		आराखडा लिखाणाची वेळ :	

*पशूंचा प्रकार नमूद करावा ** उत्पादनाचा प्रकार नमूद करावा

नैसर्गिक संसाधनांचा दृष्टीक्षेप - (नैसर्गिक संसाधने)

अ.क्र	नैसर्गिक संसाधने	हवामान बदलामुळे पुढील ६ वर्षात होणारे बदल	गावाच्या/ ग्रामस्थांच्या पुढाकाराने होऊ शकणारे अपेक्षित बदल
१	वन क्षेत्राची व्याप्ती / क्षेत्र		
२	वनाचा प्रकार (दाट/ झुडपी/विरळ)		
३	वन क्षेत्रात पाण्याचे स्रोत		
४	शिवारातील झाडांची संख्या		
५	शिवारातील झाडांचा प्रकार		
६	शिवारातील पाण्याच्या स्रोतांची संख्या		
७	शिवारात वर्षभर पाण्याची उपलब्धता		
८	शिवारात मातीतील ओलावा		
९	शिवारात मातीतील कर्ब		
१०	इतर		
११	इतर		
१२	इतर		
१३	इतर		

*पशूंचा प्रकार नमूद करावा ** उत्पादनाचा प्रकार नमूद करावा

कृषी संजीवनी एकात्मिक आराखडा १ - भरण्याकरिता मार्गदर्शक सूचना

अ.क्र.	प्रत्येक प्रस्तावाला स्वतंत्र अनु. क्रमांक देण्यात यावा
महसुली गाव (वाडी/वस्ती)	प्रत्येक प्रस्तावाचे ठिकाण म्हणजेच संबंधित महसुली गावाचे नाव नमूद करावे. प्रस्तावांचे एका गावात / भागात केंद्रीकरण होऊ नये याचे काळजी घेतली पाहिजे. जर संबंधित प्रस्ताव विशिष्ट वाडी / वस्ती करिता प्रस्तावित असल्यास तसे कोष्टकात नमूद करावे.
विकासाचे क्षेत्र	प्रत्येक प्रस्ताव कोणत्या विकास क्षेत्र अंतर्गत मोडतो हे नमूद करावे. त्याकरिता पुढील क्षेत्र या रकान्यात मांडावेत - आरोग्य, शिक्षण, उपजीविका, महिला बाल कल्याण, मागासवर्गीय कल्याण व इतर
प्रस्तावाचे वर्णन	प्रस्तावाचे तपशीलवार वर्णन नमूद करावे ज्यामध्ये त्या प्रस्तावाचे स्वरूप स्पष्ट होत.
प्रस्तावाचे वर्गीकरण	प्रस्तावाचे वर्गीकरण पुढील ३ प्रकारात करण्यात यावे - १. मागील वर्षातील अपूर्ण / प्रलंबित कामे २. दुरुस्ती देखभालीसाठी प्रस्तावित कामे ३. नवीन कामे/ प्रकल्प/उपक्रम
तपशील (परिमाणासहित संख्या नमूद करा)	प्रस्तावाचे तपशील म्हणजे - संख्या व त्याचे परिमाण नमूद करावे उदा - ५०० मीटर / २ वर्ग खोली
अंदाजित आवश्यक निधी (रु)	प्रत्येक प्रस्तावाकरिता अंदाजित किती निधी आवश्यक आहे हे रुपयांमध्ये नमूद करावे
निधीचा संभाव्य स्रोत	निधीचा संभाव्य स्रोत काय असेल हे पुढील प्रमाणे नमूद करावे - १. स्वनिधी २. वित्त आयोग ३.मनरेगा ४. स्वच्छ भारत अभियान ५. आदिवासी उपयोजना ६. बक्षिसे/पारितोषिकांचा निधी ७. कृषी संजीवनी प्रकल्प ८. इतर
जबाबदारी	प्रत्येक प्रस्ताव पूर्ण करण्याची जबाबदारी नमूद करावी. ही जबाबदारी पुढील प्रमाणे असेल - १. जर प्रस्तावाकरिता निधीची आवश्यकता असेल तर त्याची जबाबदारी ही ग्रामपंचायतीची असेल २. जर प्रस्ताव पूर्ण करण्याकरिता स्थानिक पुढाकार/ लोकसहभागाची आवश्यकता असेल तर ती जबाबदारी संबंधित समित्यांची असेल.
ग्राम सभा प्राधान्यक्रम क्र.	संबंधित प्रस्तावाचा ग्रामसभेत मंजूर केलेला प्राधान्यक्रम येथे नमूद करावा
ग्राम सभा ठराव क्र.	संबंधित प्रस्तावाचा स्वतंत्र ग्रामसभा ठराव क्र. नमूद करावा. प्रत्येक प्रस्तावाला स्वतंत्र ग्रामसभा ठराव क्र. असेल याचे दक्षता घेण्यात यावी.

*पशूंचा प्रकार नमूद करावा ** उत्पादनाचा प्रकार नमूद करावा

कृषी संजीवनी एकात्मिक आराखडा तत्ता - (नैसर्गिक संसाधने)

गावाचे नाव :				ग्रामपंचायतीचे नाव :				ग्रामपंचायतीची लोकसंख्या :			
वर्ष २०१७ - २३ करिता एकात्मिक आराखड्याकरिता एकूण उपलब्ध निधी :											
अ.क्र.	महसुली गाव (वाडी / वस्ती)	विकासाचे क्षेत्र	प्रस्तावाचे तपशील	प्रस्तावाचे वर्गीकरण	तपशील (परिमाणासहित संख्या नमूद करा)		अंदाजित आवश्यक निधी (रु)	निधीचा संभाव्य स्रोत	जबाबदारी	ग्राम सभा प्राधान्यक्रम क्र.	ग्राम सभा ठराव क्र.
					संख्या	परिमाण					

*पशूंचा प्रकार नमूद करावा   ** उत्पादनाचा प्रकार नमूद करावा

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ४.२ : एकात्मिक आराखडा (शेती)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
आराखडा लिखाणाचे ठिकाण :		आराखडा लिखाणाची वेळ :	

नैसर्गिक संसाधनांचा दृष्टीक्षेप - (शेती)

अ.क्र	नैसर्गिक संसाधने	हवामान बदलामुळे पुढील ६ वर्षात होणारे बदल	गावाच्या/ ग्रामस्थांच्या पुढाकाराने होऊ शकणारे अपेक्षित बदल
१	शेतातील मातीची सुपीकता		
२	सिंचनाकरिता पाण्याची उपलब्धता		
३	मजुरांची उपलब्धता		
४	शेतीकरिता आधुनिक यंत्रांचा वापर		
५	शेतीतील रासायनिक खतांचा वापर		
६	शेतीतील सेंद्रिय खतांचा वापर		
७	शेतीतील रासायनिक कीटकनाशकांचा वापर		
८	शेतीकरिता कर्जाची उपलब्धता		
९	शेतीकरिता पिक विमा		
१०	इतर		
११	इतर		
१२	इतर		
१३	इतर		

कृषी संजीवनी एकात्मिक आराखडा १ - भरण्याकरिता मार्गदर्शक सूचना

अ.क्र.	प्रत्येक प्रस्तावाला स्वतंत्र अनु. क्रमांक देण्यात यावा
महसुली गाव (वाडी/वस्ती)	प्रत्येक प्रस्तावाचे ठिकाण म्हणजेच संबंधित महसुली गावाचे नाव नमूद करावे. प्रस्तावांचे एका गावात / भागात केंद्रीकरण होऊ नये याचे काळजी घेतली पाहिजे. जर संबंधित प्रस्ताव विशिष्ट वाडी / वस्ती करिता प्रस्तावित असल्यास तसे कोष्टकात नमूद करावे.
विकासाचे क्षेत्र	प्रत्येक प्रस्ताव कोणत्या विकास क्षेत्र अंतर्गत मोडतो हे नमूद करावे. त्याकरिता पुढील क्षेत्र या रकान्यात मांडावेत - आरोग्य, शिक्षण, उपजीविका, महिला बाल कल्याण, मागासवर्गीय कल्याण व इतर
प्रस्तावाचे वर्णन	प्रस्तावाचे तपशीलवार वर्णन नमूद करावे ज्यामध्ये त्या प्रस्तावाचे स्वरूप स्पष्ट होत.
प्रस्तावाचे वर्गीकरण	प्रस्तावाचे वर्गीकरण पुढील ३ प्रकारात करण्यात यावे - १. मागील वर्षातील अपूर्ण / प्रलंबित कामे २. दुरुस्ती देखभालीसाठी प्रस्तावित कामे ३. नवीन कामे/ प्रकल्प/उपक्रम
तपशील (परिमाणासहित संख्या नमूद करा)	प्रस्तावाचे तपशील म्हणजे - संख्या व त्याचे परिमाण नमूद करावे उदा - ५०० मीटर / २ वर्ग खोली
अंदाजित आवश्यक निधी (रु)	प्रत्येक प्रस्तावाकरिता अंदाजित किती निधी आवश्यक आहे हे रुपयांमध्ये नमूद करावे
निधीचा संभाव्य स्रोत	निधीचा संभाव्य स्रोत काय असेल हे पुढील प्रमाणे नमूद करावे - १. स्वनिधी २. वित्त आयोग ३.मनरेगा ४. स्वच्छ भारत अभियान ५. आदिवासी उपयोजना ६. बक्षिसे/पारितोषिकांचा निधी ७. कृषी संजीवनी प्रकल्प ८. इतर
जबाबदारी	प्रत्येक प्रस्ताव पूर्ण करण्याची जबाबदारी नमूद करावी. ही जबाबदारी पुढील प्रमाणे असेल - १. जर प्रस्तावाकरिता निधीची आवश्यकता असेल तर त्याची जबाबदारी ही ग्रामपंचायतीची असेल २. जर प्रस्ताव पूर्ण करण्याकरिता स्थानिक पुढाकार/ लोकसहभागाची आवश्यकता असेल तर ती जबाबदारी संबंधित समित्यांची असेल.
ग्राम सभा प्राधान्यक्रम क्र.	संबंधित प्रस्तावाचा ग्रामसभेत मंजूर केलेला प्राधान्यक्रम येथे नमूद करावा
ग्राम सभा ठराव क्र.	संबंधित प्रस्तावाचा स्वतंत्र ग्रामसभा ठराव क्र. नमूद करावा. प्रत्येक प्रस्तावाला स्वतंत्र ग्रामसभा ठराव क्र. असेल याचे दक्षता घेण्यात यावी.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव :	_____	ग्रामपंचायत :	_____
तालुका :	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी :	_____	ते	_____

प्रपत्र ४.३: समय रेषा (शेती पूरक व्यवसाय)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

समय रेषा - तक्ता क्र.५ (शेती पूरक व्यवसाय)

अ.क्र	विषय	१९५० - ६०	१९६० - ७०	१९७० - ८०	१९८०-९०	१९९०-२०००	२०००-२०१०	२०१०-२०१७
१	पशुधानातील जैवविविधता *							
२	पशूंची संख्या - गाय व म्हैस							
३	पशूंची संख्या - बैल व रेडा							
४	पशूंची संख्या - शेळी व मेंढी							
५	पशूंची संख्या - कोंबडी							
६	पशूंची संख्या - गाढव व खेचर							
७	पशूंची संख्या - इतर _____							
८	पशुधनातून उत्पादन - दुध							
९	पशुधनातून उत्पादन - मांस / मटण							
१०	पशुधनातून उत्पादन - अंडी व विक्री							
११	पशुधनातून उत्पादन - खत							
१२	पशुधनातून उत्पादन - इतर _____							
१३	पशुंमध्ये आजाराचे प्रमाण							
१४	पशुंमध्ये आजाराचे प्रकार							
१५	पशूंचे खाद्य (स्थानिक/ चारा)							
१६	पशूंचे खाद्य (स्थानिक/ चारा)							
	* पशुधनाचे प्रकार नमूद करा -							

समय रेषा - तक्ता क्र.५ (पशुसंवर्धन)

अ.क्र	महत्वाचे वर्ष	उदा - चारा छावणी, पाणी टंचाईमुळे गुरे विक्रावी लागली, मोठ्या प्रमाणात पडलेली कीड इत्यदी
	बदलाच्या बाबी *	बदलाचे तपशील
१	गावातील पशुधनाच्या प्रकारात झालेला बदल	
२	चारा पिकात झालेला बदल	
३	पशुधन उत्पादनाच्या प्रकारात झालेला बदल	
४		
५		
६		
७		
८		
९		
	* तक्त्यात नमूद केलेल्या बाबींव्यतिरिक्त इतर काही बाबी गावात आढळल्या असतील तर त्यांचे तपशील वरील तक्त्यात सविस्तर द्यावेत	

तक्ता क्र. ७ - कारण मिमांसा नोंदविण्याकरिता तक्ता

अ.क्र	विषय	घटना/बदल	पूर्वीची स्थिती	कारण	परिणाम

समय रेखा (पशुधन) - प्रस्ताव सूची तक्का

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ४.४ :परिस्थिती विश्लेषण (शेतीसंलग्न व्यवसाय)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

तक्ता - परिस्थिती विश्लेषण (शेतीसंलग्न व्यवसायावर होणारा परिणाम)

सदर घटकांवर हवामान बदलाचा होणारा परिणाम त्याची तीव्रता लक्षात घेऊन १ - १० च्या श्रेणीत मांडावा.

घटक / परिस्थिती	दुष्काळ	अनिश्चित पाउस	किडरोग	पूर	तापमाण वाढ	आतिवृष्टी	गारपीठ	वणवा	बाजार भाव	बीज कोसळणे	क्षार युक्त जमीन
गाय/ म्हैस/बैल /रेडा											
शेळी /मेंढी /बोकड											
कोंबड्या											
इतर											
मासे (मत्स्य व्यवसायाशी निगडीत बाबी)											
इतर											

हवामान बदलाचे विविध स्वरूपाचे गावातील विविध घटकांवर होणाऱ्या परिणामाची तीव्रता वरील तक्त्यात मांडून झाल्यावर त्यातील अधिक तीव्र परिणामांचे प्रत्यक्ष स्वरूप पुढील तक्त्यात नमूद करावे –

अ.क्र	परिणाम करणारा हवामान बदल	ज्याच्यावर परिणाम होतो तो घटक	परिणामाचे स्वरूप

परिस्थिती विश्लेषण शेती) संलग्न व्यवसाय - (प्रस्ताव सूची तत्तग

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ४.५ : ऋतुचक्र विश्लेषण (पशुधन)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

मुद्दे	लिंग		पावसाळा				हिवाळा				उन्हाळा			
			वर्षा		शरद		हेमंत		शिशिर		वसंत		ग्रीष्म	
	स्त्री	पुरुष	आषाढ	श्रावण	भाद्रपद	अश्विन	कार्तिक	मार्गशीष	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र	वैशाख	जेष्ठ
पशुधन (मोठे जनावर)														
संख्या														
प्रजनन														
चान्याची उपलब्धता														
पाण्याची उपलब्धता														
रोग														
उत्पादन – दुध, मांस, इत्यादी														
संरक्षण														
मृत्यूचे प्रमाण														
पशुधन (लहान जनावर)														
संख्या														
प्रजनन														
रोग														
उत्पादन – अंडी, खत, इत्यादी														
संरक्षण														
मृत्यूचे प्रमाण														
इतर														

कारण मिमांसा नोदविण्याकरिता तक्ता				
अक्र.	विषय	महत्वाचा बदल	कारण	परिणाम

ऋतुचक्र विश्लेषण - प्रस्ताव सूची तत्वा

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ४.६ : मूल्यसाखळी (पशुधन)

पशुधनाचे नाव			
उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

उदाहरण म्हणून दिलेले टप्पे

पशुधन संवर्धनाचे टप्पे	पशुधन संवर्धनाचे टप्पे	पशुधन संवर्धनाचे टप्पे
पशुधन	पाणी	साठवणूक
शेल्टर / गोठा/ खुराड (इतर अनुषंगिक साहित्य)	लसीकरण व उपचार	वाहतूक
खाद्य	ब्रीडिंग (प्रजनन)	विक्री
पोषक आहार	उत्पन्नाचा प्रकार	मिळकत

अ. क्र.	१. पशुधन संवर्धनाचे टप्पे व तपशील			
	पूर्वीचे पशुसंवर्धन टप्पे	पद्धतीचे तपशील	सद्य स्थितीतील पशुसंवर्धन टप्पे	पद्धतीचे तपशील
१.				
२.				
३.				
४.				
५.				
६.				
७.				
८.				
९.				
१०.				
११.				
१२.				
१३.				
१४.				
१५.				

नोंद : टप्पे अधिक असल्यास ओवी वाढवाव्यात व सर्व टप्पे सामिष्ट करावेत **पूर्वीच्या** * : ज्यावर्षी पशुधनात बदल (उदा. १९७२ चा दुष्काळ) व्हायला सुरवात झाली त्यावर्षी पूर्वीचे पशुसंवर्धनाचे टप्पे व त्यांची पद्धती नमूद करावी प्रशिक्षकाने समय रेषा या तंत्राचा संदर्भ घ्यावा

पशुधनाचे नाव : _____ (सर्व खर्च हा एकरी नमुद करा)

अ. क्र.	सद्यस्थिती (२०१६-२०१७)						सद्यस्थिती (२०१६-२०१७)				अपेक्षित बदल (२०१७ - २०२३)					
	पशुधन संवर्धनाचे टप्पे	पद्धत	होणारा खर्च (मासिक)		खर्चाची पद्धत	रक्कम (एकरी)	पशुधन संवर्धनाचे टप्पे	होणारा खर्च (मासिक)		खर्चाची पद्धत	रक्कम (एकरी)	पशुधन संवर्धनाचे टप्पे	होणारा खर्च (मासिक)		खर्चाची पद्धत	रक्कम (एकरी)
			आवश्यक साहित्यावरील खर्च (दोर, भांडी, खाद्य इ.)	मजुरी				आवश्यक साहित्यावरील खर्च (दोर, भांडी, खाद्य इ.)	मजुरी				आवश्यक साहित्यावरील खर्च (दोर, भांडी, खाद्य इ.)	मजुरी		

पशुधनाचे नाव : _____ (सर्व खर्च हा एका जनावराचा नमुद करा)

अ. क्र.	सद्यस्थिती (२०१६-२०१७)						सद्यस्थिती (२०१६-२०१७)					अपेक्षित बदल (२०१७ - २०२३)				
	पशुधन संवर्धनाचे टप्पे	पद्धत	होणारा खर्च		खर्चाची पद्धत	रक्कम (एकरी)	पद्धत	होणारा खर्च		खर्चाची पद्धत	रक्कम (एकरी)	पद्धत	होणारा खर्च		खर्चाची पद्धत	रक्कम (एकरी)
			आवश्यक साहित्यावरील खर्च (दोर, भांडी, खाद्य इ.)	मजुरी				आवश्यक साहित्यावरील खर्च (दोर, भांडी, खाद्य इ.)	मजुरी				आवश्यक साहित्यावरील खर्च (दोर, भांडी, खाद्य इ.)	मजुरी		
	एकूण खर्च (मासिक)															
	एकूण मासिक उत्पन्न (लिटर / किलो मध्ये) (दुध-लिटर, अंडी-नग मध्ये) सूत्र - उत्पन्न एक दिवसाचे X ३० दिवस (उदा. दुध प्रतीदिन १० लिटर X ३० दिवस = ३०० लिटर दुध)															
	बाजार बावनुसार मासिक उत्पन्न (रुपयात) सूत्र - बाजार बाव X उत्पन्न (वार्षिक) (उदा. दुध रु. ४० लिटर X ३०० लिटर = रु. १२०००)															

अ. क्र.	सारांश तक्ता		
	क. एका पशुधन उत्पन्नाची वार्षिक स्थिती	सूत्र	संख्या /रक्कम रुपये
१.	पशुधनाचे नाव		
२.	पशुधनावर होणारा एकूण वार्षिक खर्च (रुपये मध्ये)	पशुधनावरील मासिक खर्च X ३६५ दिवस	
३.	एकूण वार्षिक उत्पन्न (लिटर/किलो मध्ये)	एकूण उत्पन्न लिटर मध्ये (मासिक) X ३६५ दिवस	
४.	सरासरी वार्षिक स्वतःसाठी किती ठेवले (लिटर/किलो मध्ये)	प्रती दिवस स्वतः साठी किती ठेवले ? (लिटर/किलो मध्ये) X ३६५ दिवस	
५.	सरासरी बाजारात किती विकले (लिटर/किलो मध्ये)	प्रती दिवस बाजारात किती विकले? (लिटर/किलो मध्ये) X ३६५ दिवस	
६.	एकूण वार्षिक उत्पन्न (रुपये मध्ये - बाजार भावानुसार)	बाजार भाव X सरासरी बाजारात किती विकले (वार्षिक-लिटर/किलो मध्ये)	
७.	वार्षिक एकूण निव्वळ उत्पन्न (खर्च वजा जाता)	एकूण वार्षिक उत्पन्न (रुपयात) - पशुधनावर होणारा एकूण वार्षिक खर्च (रुपयात)	
ख. गावातील एकूण पशुधनापासून मिळणाऱ्या उत्पन्नाची वार्षिक स्थिती		सूत्र	संख्या /रक्कम रुपये
१.	गावातील एकूण पशुधन		
	गावातील उत्पन्न देणारे एकूण पशुधन		
२.	सरासरी गावाचा पशुधनावर होणारा एकूण वार्षिक खर्च	गावातील एकूण पशुधन X एका प्राण्यावर होणारा होणारा खर्च X ३६५ दिवस	
३.	सरासरी गावाला पशुधनापासून मिळणारे एकूण वार्षिक उत्पन्न (लिटर/किलो मध्ये)	गावातील उत्पन्न देणारे एकूण पशुधन X एका पशुधनापासून मिळणारे सरासरी उत्पन्न X ३६५ दिवस	
४.	सरासरी स्वतःसाठी किती ठेवले (लिटर/किलो मध्ये)	एका पशुपासून मिळणारे उत्पन्न स्वतः साठी किती ठेवले? X गावातील उत्पन्न देणारे एकूण पशुधन X ३६५ दिवस	
५.	सरासरी बाजारात किती विकले (लिटर/किलो मध्ये)	एका पशुपासून मिळणारे उत्पन्न सरासरी बाजारात किती विकले? X गावातील उत्पन्न देणारे एकूण पशुधन X ३६५ दिवस	
६.	गावाचे एकूण निव्वळ उत्पन्न रुपयात	गावाचे एकूण वार्षिक उत्पन्न (रुपयात) - गावाचा पशुधनावर होणारा एकूण (वार्षिक) खर्च रुपयात	

मूल्य साखळी (पशुधन) - प्रस्ताव सूची तक्का

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ४.७ : एकात्मिक आराखडा (शेती संलग्न व्यवसाय)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
आराखडा लिखाणाचे ठिकाण :		आराखडा लिखाणाची वेळ :	

नैसर्गिक संसाधनांचा दृष्टीक्षेप - (शेती संलग्न व्यवसाय)

अ.क्र	नैसर्गिक संसाधने	हवामान बदलामुळे पुढील ६ वर्षात होणारे बदल	गावाच्या/ ग्रामस्थांच्या पुढाकाराने होऊ शकणारे अपेक्षित बदल
१	पशूंची संख्या*		
२	पशूंची संख्या*		
३	पशूंचे प्रकार		
४	पशुंतील आजार		
५	पशुंकरिता खाद्य / चारा		
६	पशुंकरिता निवारा		
७	पशुधन उत्पादन **		
८	पशुधन उत्पादन**		
९	इतर		
१०	इतर		
११	इतर		
१२	इतर		

*पशूंचा प्रकार नमूद करावा ** उत्पादनाचा प्रकार नमूद करावा

कृषी संजीवनी एकात्मिक आराखडा १ - भरण्याकरिता मार्गदर्शक सूचना

अ.क्र.	प्रत्येक प्रस्तावाला स्वतंत्र अनु. क्रमांक देण्यात यावा
महसुली गाव (वाडी/वस्ती)	प्रत्येक प्रस्तावाचे ठिकाण म्हणजेच संबंधित महसुली गावाचे नाव नमूद करावे. प्रस्तावांचे एका गावात / भागात केंद्रीकरण होऊ नये याचे काळजी घेतली पाहिजे. जर संबंधित प्रस्ताव विशिष्ट वाडी / वस्ती करिता प्रस्तावित असल्यास तसे कोष्टकात नमूद करावे.
विकासाचे क्षेत्र	प्रत्येक प्रस्ताव कोणत्या विकास क्षेत्र अंतर्गत मोडतो हे नमूद करावे. त्याकरिता पुढील क्षेत्र या रकान्यात मांडावेत - आरोग्य, शिक्षण, उपजीविका, महिला बाल कल्याण, मागासवर्गीय कल्याण व इतर
प्रस्तावाचे वर्णन	प्रस्तावाचे तपशीलवार वर्णन नमूद करावे ज्यामध्ये त्या प्रस्तावाचे स्वरूप स्पष्ट होत.
प्रस्तावाचे वर्गीकरण	प्रस्तावाचे वर्गीकरण पुढील ३ प्रकारात करण्यात यावे - १. मागील वर्षातील अपूर्ण / प्रलंबित कामे २. दुरुस्ती देखभालीसाठी प्रस्तावित कामे ३. नवीन कामे/ प्रकल्प/उपक्रम
तपशील (परिमाणासहित संख्या नमूद करा)	प्रस्तावाचे तपशील म्हणजे - संख्या व त्याचे परिमाण नमूद करावे उदा - ५०० मीटर / २ वर्ग खोली
अंदाजित आवश्यक निधी (रु)	प्रत्येक प्रस्तावाकरिता अंदाजित किती निधी आवश्यक आहे हे रुपयांमध्ये नमूद करावे
निधीचा संभाव्य स्रोत	निधीचा संभाव्य स्रोत काय असेल हे पुढील प्रमाणे नमूद करावे - १. स्वनिधी २. वित्त आयोग ३.मनरेगा ४. स्वच्छ भारत अभियान ५. आदिवासी उपयोजना ६. बक्षिसे/पारितोषिकांचा निधी ७. कृषी संजीवनी प्रकल्प ८. इतर
जबाबदारी	प्रत्येक प्रस्ताव पूर्ण करण्याची जबाबदारी नमूद करावी. ही जबाबदारी पुढील प्रमाणे असेल - १. जर प्रस्तावाकरिता निधीची आवश्यकता असेल तर त्याची जबाबदारी ही ग्रामपंचायतीची असेल २. जर प्रस्ताव पूर्ण करण्याकरिता स्थानिक पुढाकार/ लोकसहभागाची आवश्यकता असेल तर ती जबाबदारी संबंधित समित्यांची असेल.
ग्राम सभा प्राधान्यक्रम क्र.	संबंधित प्रस्तावाचा ग्रामसभेत मंजूर केलेला प्राधान्यक्रम येथे नमूद करावा
ग्राम सभा ठराव क्र.	संबंधित प्रस्तावाचा स्वतंत्र ग्रामसभा ठराव क्र. नमूद करावा. प्रत्येक प्रस्तावाला स्वतंत्र ग्रामसभा ठराव क्र. असेल याचे दक्षता घेण्यात यावी.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव :	_____	ग्रामपंचायत :	_____
तालुका :	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी :	_____	ते	_____

प्रपत्र ५.१ : समय रेषा (शेतीमाल व्यवस्थापन व पणन)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

समय रेषा - तक्ता क्र. १ (शेतीमालावर प्रक्रिया व पणन)

अ.क्र	विषय	१९५० - ६०	१९६० - ७०	१९७० - ८०	१९८०-९०	१९९०-२०००	२०००-२०१०	२०१०-२०१७
१	* शेती माल प्रक्रिया - _____							
२	* शेती माल प्रक्रिया - _____							
३	* शेती माल प्रक्रिया - _____							
४	गावात गोदामांची उपलब्धता (शेतीमाल साठवणुकीची सोय)							
५	गावात शेतीमाल वाहतुकीची सोय - बैलगाडी							
६	गावात शेतीमाल वाहतुकीची सोय - टेम्पो/ ट्रक/ रिक्शा/ट्रकटर / इत्यादी							
७	शेतीमाल वाहतुकीकरिता रस्त्याची सोय							
८	पत पुरवठ्याचे स्रोत - सावकार / व्यापारी							
९	पत पुरवठ्याचे स्रोत - बँक / पतसंस्था							
१०	पिक विमा							
११	पिक कर्ज							

समय रेषा - तक्ता क्र. २ (शेतीमालावर प्रक्रिया व पणन)

	महत्वाचे वर्ष	उदा - गावातील पहिला बचत गट, पहिला पिक विमा, पहिले बँक खाते इत्यादी
अ.क्र	बदलाच्या बाबी *	बदलाचे तपशील
१	शेतीमाल प्रक्रियेच्या पद्धती	
२	शेतीमाल प्रक्रियेच्या पद्धती	
३	रस्त्याची स्थिती	
४	बाजार पेठ	
५		
६		
७		
८		
९		
	* तक्त्यात नमूद केलेल्या बाबींव्यतिरिक्त इतर काही बाबी गावात आढळल्या असतील तर त्यांचे तपशील वरील तक्त्यात सविस्तर द्यावेत	

तक्ता क्र. ३ - कारण मिमांसा नोंदविण्याकरिता तक्ता

अ.क्र	विषय	घटना/बदल	पूर्वीची स्थिती	कारण	परिणाम

समय रेषा (शेतीमाल प्रक्रिया व पणन) - प्रस्ताव सूची तक्ता

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ५.२ : संधी चित्रण सूची

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

अ.क्र	संधी चित्रणात दाखविण्याच्या बाबी	संख्या	निरीक्षणे
१.	बँक / पत संस्था		
२.	बाजारपेठ		
३.	रोपवाटिका		
४.	खताचे दुकान		
५.	किसान सेवा केंद्र		
६.	बियाण्याचे दुकान		
७.	गोदाम		
८.	दुध संकलन केंद्र		
९.	कुटीर उद्योग		
१०.	पिक प्रक्रिया केंद्र		
११.	कारखाना		
१२.	डॅम/तलाव/जलाशय (गावाला पाणी पुरवठा करणाराचा स्रोत घ्यावा)		
१३.	शीतगृह		
१४.	अवजारांचे दुकान		
१५.	पशुवैद्यकीय दवाखाना		

अ.क्र	संधी चित्रणात दाखविण्याच्या बाबी	संख्या	निरीक्षणे
१६.	चार / पशुखाद्य दुकान		
१७.	कृषी विभाग किंवा तलाठी कार्यालय		
१८.	रेल्वे स्टेशन		
१९.	कृषी उत्पादक कंपनी		
२०.	तालुक्याचे ठिकाण		
२१.	कृषी उपयोगी यंत्रे भाड्याने व विकत मिळण्याचे ठिकाण		

संधी चित्रण - प्रस्ताव सूची तक्का

अ.क्र	समस्या	समस्येचे कारण	प्रस्ताव	तपशील	परिमाण	निधी
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:

ग्रामपंचायत:

तालुका:

जिल्हा :

प्रक्रियेचा कालावधी:

ते

प्रपत्र ५.३ : बचत गट माहिती (ग्रामसेवक कार्यालय)

ग्रामसेवक नाव		ग्रामसेवकाची सही	
दिनांक		ग्रामसेवक कार्यालय शिक्का	

प्रपत्र : बचत गट विषयक माहिती

अ. क्र	बचत गटाचे नाव	गटाचा प्रकार (सर्वसाधारण/ बीपीएल)	सदस्य संख्या	अध्यक्षाचे नाव	सचिवाचे नाव	बचतगटाचे कार्य / उत्पादन (स्वरुप)	बचतगट सक्रिय अथवा निष्क्रिय	एकूण वार्षिक उत्पन्न	वार्षिक उत्पादन खर्च

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी ग्रामसेवकाची राहिल.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:

ग्रामपंचायत:

तालुका:

जिल्हा :

प्रक्रियेचा कालावधी:

ते

प्रपत्र ५.४ : लघु व कुटीर उद्योग माहिती (ग्रामसेवक कार्यालय)

ग्रामसेवक नाव		ग्रामसेवकाची सही	
दिनांक		ग्रामसेवक कार्यालय शिक्का	

प्रपत्र : लघु व कुटीर उद्योग माहिती पत्रक

अ. क्र	लघु व कुटीर उद्योगाचे नाव	उद्योगाचा प्रकार	कामगार संख्या	व्यवसायीकाचे नाव	बँकेचे नाव	लघु व कुटीर उद्योगाचे (स्वरूप)	एकूण वार्षिक उत्पन्न	वार्षिक उत्पादन खर्च

सूचना : सदरील प्रपत्र भरण्याची जबाबदारी ग्रामसेवकाची राहिल.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ५.५ : एकात्मिक आराखडा (शेतीमाल व्यवस्थापन व पणन)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
आराखडा लिखाणाचे ठिकाण :		आराखडा लिखाणाची वेळ :	

नैसर्गिक संसाधनांचा दृष्टीक्षेप – (शेतीमाल व्यवस्थापन व पणन)

अ.क्र	नैसर्गिक संसाधने	हवामान बदलामुळे पुढील ६ वर्षात होणारे बदल	गावाच्या/ ग्रामस्थांच्या पुढाकाराने होऊ शकणारे अपेक्षित बदल
१	भांडवलाची उपलब्धता		
२	शेतीमाल प्रक्रिया		
३	पशुधन उत्पादन प्रक्रिया		
४	शेतीमाल प्रक्रियेची यंत्र		
५	वाहतुकीची उपलब्धता		
६	शेतीमाल / पशुधन उत्पादनाकरिता संघटन		
७	उत्पादनाच्या साठवणुकीची सुविधा		
८	इतर		
९	इतर		
१०	इतर		
११	इतर		
१२	इतर		
१३	इतर		

कृषी संजीवनी एकात्मिक आराखडा १ - भरण्याकरिता मार्गदर्शक सूचना

अ.क्र.	प्रत्येक प्रस्तावाला स्वतंत्र अनु. क्रमांक देण्यात यावा
महसुली गाव (वाडी/वस्ती)	प्रत्येक प्रस्तावाचे ठिकाण म्हणजेच संबंधित महसुली गावाचे नाव नमूद करावे. प्रस्तावांचे एका गावात / भागात केंद्रीकरण होऊ नये याचे काळजी घेतली पाहिजे. जर संबंधित प्रस्ताव विशिष्ट वाडी / वस्ती करिता प्रस्तावित असल्यास तसे कोष्टकात नमूद करावे.
विकासाचे क्षेत्र	प्रत्येक प्रस्ताव कोणत्या विकास क्षेत्र अंतर्गत मोडतो हे नमूद करावे. त्याकरिता पुढील क्षेत्र या रकान्यात मांडावेत - आरोग्य, शिक्षण, उपजीविका, महिला बाल कल्याण, मागासवर्गीय कल्याण व इतर
प्रस्तावाचे वर्णन	प्रस्तावाचे तपशीलवार वर्णन नमूद करावे ज्यामध्ये त्या प्रस्तावाचे स्वरूप स्पष्ट होत.
प्रस्तावाचे वर्गीकरण	प्रस्तावाचे वर्गीकरण पुढील ३ प्रकारात करण्यात यावे - १. मागील वर्षातील अपूर्ण / प्रलंबित कामे २. दुरुस्ती देखभालीसाठी प्रस्तावित कामे ३. नवीन कामे/ प्रकल्प/उपक्रम
तपशील (परिमाणासहित संख्या नमूद करा)	प्रस्तावाचे तपशील म्हणजे - संख्या व त्याचे परिमाण नमूद करावे उदा - ५०० मीटर / २ वर्ग खोली
अंदाजित आवश्यक निधी (रु)	प्रत्येक प्रस्तावाकरिता अंदाजित किती निधी आवश्यक आहे हे रुपयांमध्ये नमूद करावे
निधीचा संभाव्य स्रोत	निधीचा संभाव्य स्रोत काय असेल हे पुढील प्रमाणे नमूद करावे - १. स्वनिधी २. वित्त आयोग ३.मनरेगा ४. स्वच्छ भारत अभियान ५. आदिवासी उपयोजना ६. बक्षिसे/पारितोषिकांचा निधी ७. कृषी संजीवनी प्रकल्प ८. इतर
जबाबदारी	प्रत्येक प्रस्ताव पूर्ण करण्याची जबाबदारी नमूद करावी. ही जबाबदारी पुढील प्रमाणे असेल - १. जर प्रस्तावाकरिता निधीची आवश्यकता असेल तर त्याची जबाबदारी ही ग्रामपंचायतीची असेल २. जर प्रस्ताव पूर्ण करण्याकरिता स्थानिक पुढाकार/ लोकसहभागाची आवश्यकता असेल तर ती जबाबदारी संबंधित समित्यांची असेल.
ग्राम सभा प्राधान्यक्रम क्र.	संबंधित प्रस्तावाचा ग्रामसभेत मंजूर केलेला प्राधान्यक्रम येथे नमूद करावा
ग्राम सभा ठराव क्र.	संबंधित प्रस्तावाचा स्वतंत्र ग्रामसभा ठराव क्र. नमूद करावा. प्रत्येक प्रस्तावाला स्वतंत्र ग्रामसभा ठराव क्र. असेल याचे दक्षता घेण्यात यावी.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ६.१ : दृष्टीक्षेप आराखडा

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

कृषी संजीवनी दृष्टीक्षेप आराखडा (२०१७-२१)

ग्रामपंचायतीचे नाव : _____ गावाचे नाव : _____

क्लस्टर चे नाव : _____

अ. क्र.	विषय	पुढील सहा वर्षांचा दृष्टीक्षेप (गावातील शेती विकासाचे दूरगामी उपाय / गावाचे स्वप्न)
१	हवामान बदल	
२	शेती	
३	शेती सलग्न व्यवसाय	
४	नैसर्गिक संसाधन	
५	शेतीमालावर प्रक्रिया व पणन	

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ६.२ : एकात्मिक आराखडा (प्राधान्यक्रम निश्चिती तक्ता)

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
आराखडा लिखाणाचे ठिकाण :		आराखडा लिखाणाची वेळ :	

कृषी संजीवनी प्रकल्प – गावाचा हवामान बदलास अनुकूल शेतीकरिता एकात्मिक आराखडा

- प्रक्रीये दरम्यान ४ प्रकारचे अहवाल तयार होतात – पाण्याचे अंदाजपत्रक, कृषी नियोजन अहवाल, कृषी संलग्न व्यवसाय नियोजन अहवाल आणि शेतीमाल प्रक्रीया व पणन अहवाल.
- या अहवालांच्या सहाय्याने हवामान बदलास अनुकूल शेती करण्याकरिता विविध उपक्रमांचे नियोजन करण्यात येईल. या नियोजन अहवालांमध्ये स्थानिक परिस्थिती नुसार गावाने ठरविलेल्या प्रस्तावांचा समावेश असेल.
- सदर उपक्रम कोणत्या क्रमाने व कोणत्या वर्षी घेण्यात येतील याचे स्वतंत्र नियोजन करून अंतिम आराखडा तयार करण्यात यावा. याकरिता सोबतच्या तक्त्याचा वापर व्हावा.
- सदर तक्ता वापरण्यापूर्वी – सर्व अहवालातील उपक्रमांना स्वतंत्र क्रमांक देण्यात यावेत, जसे – हवामान बदलाशी जुळवून घेण्याकरिता प्रस्तावित उपक्रमांचा क्रमांक – १.१, १.२, १.३ असेल तर नैसर्गिक संसाधनांकरीता क्रमांक असेल – २.१, २.२, २.३. इत्यादी.
- मागील पानावर दिलेल्या तक्त्याच्या सहाय्याने प्रस्तावांचे प्राधान्यक्रम ठरवून खालील तक्त्यात भरण्यात यावे. दिलेल्या प्राधान्यक्रमानुसार प्रस्ताव मग योग्य त्या रकान्यात (विषय आणि वर्ष) लक्षात घेऊन मांडावे. त्याचा क्रम योग्य आहे की नाही ही खात्री करून घ्यावी व चर्चाकरून त्याचा रकाना अंतिम करावा.
- सोबत योग्य क्रमांका सहित उपक्रमांची सूची जोडावी

अ.क्र	विषय	वर्ष																						
		२०१७-१८			२०१८-१९			२०१९-२०			२०२०-२१			२०२१-२२			२०२२-२३							
१.	हवामान बदल																							
२.	नैसर्गिक संसाधने																							
३.	कृषी																							
४.	कृषी संलग्न व्यवसाय																							
५.	शेतीमाल व्यवस्थापन व पणन																							

प्रस्ताव	प्रस्तावाचे ठिकाण (गाव व सर्वे क्र. नमूद करावा)	निकष (स्पष्टीकरण : प्रत्येक प्रस्तावाची पाहणी विविध आवश्यक निकषांवर आधारित करण्याकरिता हे निकष, एखादा प्रस्ताव निकषानुसार असल्यास त्या रकान्यात होय लिहून १ गुण नोंदवावा)												निकषानुसार गुण
		गावातील ५०% हून अधिक लोकांना लाभ मिळतो का	गावातील महिला व बालकांना लाभ मिळतो का?	गावातील मागास प्रवर्गास लाभ मिळतो का?				प्रस्तावाचा लाभ ५ वर्षांहून अधिक कालावधी करिता होईल का ?	सदर प्रस्तावाकरिता अन्य शासकीय योजना/ तरतूद आहे किंवा नाही?	दृष्टीक्षेप आराखड्यातील मुद्द्याला धरून आहे का?	प्रस्ताव, ग्रामपंचायतीला उपलब्ध निधी अंतर्गत पूर्ण होतो का?	या प्रस्तावामुळे हवामान बदलामुळे होणाऱ्या नुकसानाला सामोरे जाता येईल का?	या प्रस्तावामुळे गाव स्तरावर मिळणारे कृषी उत्पादन वाढणार आहे का ?	
		ग्रा.पं. लोकसंख्या :	महिलांची संख्या: बालकांची संख्या:	अनुसूचित जाती/ जमाती (कुटुंब संख्या):	दारिद्र्य रेषे खालील कुटुंबे (कुटुंब संख्या):			पाच वर्षे:			एकूण उपलब्ध निधी:			
ग्राम संसाधन गटाने तयार केलेले प्रस्ताव येथे मांडावेत	प्रकल्पाची विविध विकासाची कामे ह्यांचे आवश्यकतेनुसार सर्व शेतकऱ्यांना लाभ होईल यानुसार नियोजन असावे. त्यासाठी गावातील सर्व कामांचा समावेश असावा. गावातील कोणत्याही एका भागात कामांचे केंद्रीकरण होत नाही हे तपासण्यासाठी हा रकाना प्रत्येक प्रस्तावासाठी भरणे आवश्यक आहे.	विकास आराखड्यातील प्रस्ताव हे पाणलोट सारख्या सार्वजनिक स्वरूपाचे असावेत. तसेच गावातील जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना प्रस्तावांचा लाभ मिळावा. या दृष्टीने हा निकष सर्व प्रस्तावांकरिता अत्यंत महत्वाचा आहे.	लहान शेतकरी, महिला शेतकरी व अनुसूची जाती जमातीचे शेतकरी व मजूर हे दुर्लक्षित घटक आहेत. यामुळे त्यांच्या विकासाचा अनुशेष भरून काढण्याकरिता त्यांच्या विकासाशी निगडित प्रस्तावांना विशेषकरून प्राधान्य दिले गेले पाहिजे.	अनुसूचित जाती व जमाती या प्रामुख्याने दुर्लक्षित व वंचित राहिल्या आहेत. म्हणून विकास आराखड्यात त्यांच्याशी निगडित प्रस्तावांचा प्रामुख्याने समावेश असावा जेणेकरून सामाजिक न्याय व समतेच्या देशेने वाटचाल करणे सोयीचे होईल.	आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल असलेल्या घटकांकरिता जर काही महत्वाच्या सार्वजनिक सोयी सुविधा करता आल्या तर त्या शेतकरी कुटुंबांना शेतकरी विकासात सहाय्य होईल व त्यांचे हवामानावरील परावलंबन दूर होऊन एक सक्षम ग्राम उभे राहण्यास सहाय्य होईल.	दुर्बल व वंचित शेतकरी घटकांचे स्वरूप गावनिहाय बदलत राहते. म्हणून ग्राम संसाधन गटाने सारासार विचार करून संबंधित भागातील दोन असे वंचित घटक निवडावयाचे आहेत ज्यांचा विचार अद्याप केलेला नाही उदा. आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल शेतकरी किंवा परितक्त्या महिला शेतकरी ज्यांचा विचार प्रामुख्याने विकास त्याकरिता पुढील सूचक यादीचा वापर करावा व त्यापैकी आपल्या भागाला लागू असलेले २ वंचित घटक / शेतकरी निवडावे - कुटुंबे, हंगामी स्थलांतर करणारी कुटुंबे, अपंग व्यक्ती व त्यांची कुटुंबे, बाल मजूर व त्यांची कुटुंबे, लहान व आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल शेतकरी याप्रमाणे इतर वंचित घटकांची निवड करावी व त्याची कारणे सर्वांना स्पष्ट असावीत.	हाती घेतलेले काम दीर्घ काळ टिकावे व त्याचा उपयोग केवळ तात्कालिक नसावा. या करिता मांडलेला प्रत्येक प्रस्तावाची शाश्वतता तपासावी व त्यानुसार हा गुण द्यावा.	जर एखाद्या प्रस्तावाकरिता शासनातील योजनेत/ कार्यक्रमांतर्गत तरतूद असेल तर ग्रामपंचायतीचा सदर निधी हा इतर प्रस्तावांकरिता वापरावा. याने उपलब्ध निधीचा अधिक परिणामकारक वापर करता येईल.	गावाला पुढील ज्या दिशेने वाटचाल करावयाची आहे त्याच दिशेने/ संदर्भात प्रत्येक प्रस्तावाची मांडणी करण्यात यावी. जेणेकरून ते उद्दिष्ट गाठण्यास शक्य होईल.	सदर निकष हा अत्यावश्यक आहे कारण ग्रामपंचायत आराखडा हा केवळ त्या बाबींकरिता आहे ज्या ग्रामपंचायतीच्या निधीच्या अखत्यारीत बसतात.	हवामान बदलाच्या होणारा परिणाम व नुकसानाला सामोरे जाता येईल का शेतकरी ह्या प्रस्तावाने हवामानाच्या बदलानुसार संरक्षण मिळेल का हे पाहून प्रस्तावाला गुण द्यावेत	या प्रस्तावामुळे शेतीतून मिळणारे उत्पन्न वाढत आहे का किंवा शेतकरी खर्च कमी होत आहे का हे पाहून प्रस्तावाला गुण देण्यात यावेत	या निकषांव्यतिरिक्त काही स्थानिक निकष असू शकतात. असे निकष सर्वानुमते ठरवावे व मांडलेला प्रत्येक प्रस्ताव त्यावर कसा उतरतो हे पाहावे. शक्यतो हे निकष १ ते १० या गुणांवर करता यावे असे त्याचे नियोजन असावे.	निकषानुसार प्रत्येक प्रस्तावास किती गुण मिळाले याची बेरीज येथे मांडावयाची आहे.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत लोकसहभागी सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

महसुली गाव:	_____	ग्रामपंचायत:	_____
तालुका:	_____	जिल्हा :	_____
प्रक्रियेचा कालावधी:	_____	ते	_____

प्रपत्र ६.३ :ग्राम सभा व महिला सभा निरीक्षण अहवाल व प्रमाण पत्र

उपस्थितांची एकूण संख्या :			
उपस्थित पुरुषांची संख्या :		उपस्थित स्त्रियांची संख्या:	
तंत्र घेण्याचे गावातील ठिकाण :		तंत्र घेतल्याची वेळ :	

महिला ग्राम सभा निरीक्षण अहवाल

अ. ग्राम सभेपूर्वी भरण्याचे तपशील (कृपया सुयोग्य पर्यायाच्या चौकटीत '✓' अशी खूण करावी)

१. ग्रामपंचायत			
२. तालुका			
३. ग्रामपंचायतीतील महसूली गावांची संख्या			
४. महिला ग्राम सभेच्या घोषणेची पध्दती	☐ पॅम्फलेट	☐ घोषणा / स्पीकर	☐ दवंडी
	☐ ग्रामपंचायत नोटीस/ भिंतीपत्रक	☐ इतर (नमूद करा)	

आ. ग्राम सभेदरम्यान भरावयाचे तपशील (कृपया सुयोग्य पर्यायाच्या चौकटीत '✓' अशी खूण करावी)

आ १. सर्वसाधारण माहिती

१. महिला ग्राम सभेची तारीख	/ /		
२. कालावधी (तासामध्ये नमूद करावे)	पासून :	पर्यंत :	एकूण तास :
३. स्थळ			
४. महिला ग्राम सभेपूर्वी पुढील सभा झाल्या होत्या का?	☐ वार्ड सभा		
५. झाल्या असल्यास सभांची संख्या	वार्ड सभा ( )		
६. महिला ग्राम सभेचे अध्यक्ष (नाव/पद)	नाव:	पद:	
७. उपस्थित ग्रामपंचायत सदस्यांची संख्या	पुरुष : ( )	स्त्री : ( )	एकूण : ( )
८. गणपूर्ती (एकूण उपस्थितांची संख्या)	एकूण स्त्रीया (१८ वर्षावरील) : ( )		
९. असल्यास, पुरुष उपस्थितांची संख्या	एकूण पुरुष (१८ वर्षावरील) : ( )		
१०. महिला ग्राम सभेत विशेष निमंत्रितांची उपस्थिती होती का? जसे - तालुका/ जिल्हा स्तरावरील अधिकारी, पंचायत समिती / जिल्हा परिषद सदस्य (असल्यास नाव व हुद्दा नमूद करा)	१. २.		
११. शासकीय कर्मचा-यांची उपस्थिती	☐ ग्राम सेवक	☐ तलाठी	☐ एएनएम
	☐ अंगणवाडी सेविका	☐ शिक्षक	☐ आशा
	☐ वन रक्षक	☐ इतर (नमूद करा)	
	☐ एमपीडब्लू	☐ कृषी सहाय्यक	

आ २. महिला ग्राम सभा इतिवृत्त

१. मागच्या महिला ग्राम सभेचे इतिवृत्त वाचण्यात आले का?	☐ होय	☐ नाही
२. मागच्या महिला ग्राम सभेने सूचविलेल्या मुद्यांपैकी ग्राम सभेने सम्मत केलेले मुद्दे		
३. महिला ग्राम सभेचा अजेंडा मतदारांना वाचून दाखविण्यात आला का?	☐ होय	☐ नाही

महिला ग्राम सभा निरीक्षण अहवाल

४. वार्ड सभेने सुचविलेले मुद्दे मांडले गेले का?	☐ होय	☐ नाही
५. नसल्यास कारण नमूद करा		
६. महिला ग्राम सभेतील चर्चेचे महत्त्वाचे मुद्दे (महिला ग्राम सभेत मांडलेल्या विषयांची सूची द्या. उदा. स्वच्छता, पिण्याचे पाणी, पायाभूत सुविधा, आरोग्य इत्यादी)	१.	
	२.	
	३.	
	४.	
	५.	
	६.	
७. महिला ग्राम सभेत घेतलेले महत्त्वाचे निर्णय/ ठराव नमूद करा	१.	
	२.	
	३.	
	४.	
	५.	
	६.	
८. महिला ग्राम सभेचे इतिवृत्त तयार केले का?	☐ होय	☐ नाही
९. महिला ग्राम सभेचे इतिवृत्त कोणी तयार केले? (नाव/पद)	श्री / श्रीमती	पदः
१०. उपस्थित मतदार व ग्रामपंचायत सदस्यांनी इतिवृत्तवार सही केली का?	☐ होय	☐ नाही

अहवाल तयार करणा-याचे नाव*:-

पद:-

विभाग / संस्था:-

सही:-

ग्रामसेवक

ग्रामसभेचे अध्यक्ष

सरपंच

* टिप: आवश्यक असल्यास सदर ग्राम सभेची अतिरीक्त माहिती स्वतंत्र कागदावर लिहून सोबत जोडावी.

ग्राम सभा निरीक्षण अहवाल

अ. ग्राम सभेपूर्वी भरण्याचे तपशील (कृपया सुयोग्य पर्यायाच्या चौकटीत '✓' अशी खूण करावी)

१. ग्रामपंचायत			
२. तालुका			
३. ग्रामपंचायतीतील महसूली गावांची संख्या			
४. ग्राम सभेच्या घोषणेची पध्दती	☐ पॅम्फलेट	☐ घोषणा / स्पीकर	☐ दवंडी
	☐ ग्रामपंचायत नोटीस/ भिंतीपत्रक	☐ इतर (नमूद करा)	

आ. ग्राम सभेदरम्यान भरावयाचे तपशील (कृपया सुयोग्य पर्यायाच्या चौकटीत '✓' अशी खूण करावी)

आ १. सर्वसाधारण माहिती

१. ग्राम सभेची तारीख	/ /		
२. ग्राम सभेचे स्वरूप	☐ अनिवार्य	☐ तहकूब	☐ विशेष (नमूद करा)
३. कालावधी (तासांमध्ये नमूद करावे)	पासून :	पर्यंत :	एकूण तास :
४. स्थळ			
५. ग्राम सभेपूर्वी पुढील सभा झाल्या होत्या का?	☐ वार्ड सभा	☐ महिला ग्राम सभा	
६. झाल्या असल्यास सभांची संख्या	वार्ड सभा ( )	महिला ग्राम सभा ( )	
७. ग्राम सभेचे अध्यक्ष (नाव/ पद)	नाव:	पद:	
८. उपस्थित ग्रामपंचायत सदस्यांची संख्या	पुरुष : ( )	स्त्री : ( )	एकूण : ( )
९. गणपूर्ती (एकूण १८ वर्षावरील उपस्थितांची संख्या)	पुरुष : ( )	स्त्री : ( )	एकूण : ( )
१०. ग्राम सभेत विशेष निमंत्रितांची उपस्थिती होती का? जसे - तालुका/ जिल्हा स्तरावरील अधिकारी, पंचायत समिती / जिल्हा परिषद सदस्य (असल्यास नाव व हुद्दा नमूद करा)	१. २. ३.		
११. शासकीय कर्मचा-यांची उपस्थिती	☐ ग्राम सेवक	☐ तलाठी	☐ एएनएम
	☐ अंगणवाडी सेविका	☐ शिक्षक	☐ आशा
	☐ वन रक्षक	☐ इतर (नमूद करा)	

आ २. ग्राम सभा इतिवृत्त

१. मागच्या ग्राम सभेचे इतिवृत्त वाचण्यात आले का?	☐ होय	☐ नाही
२. ग्राम सभेचा अजेंडा मतदारांना वाचून दाखविण्यात आला का?	☐ होय	☐ नाही
३. महिला ग्रामसभेने सुचविलेले मुद्दे मांडले गेले का?	☐ होय	☐ नाही
४. नसल्यास कारण नमूद करा		

ग्राम सभा निरीक्षण अहवाल

५. ग्राम सभेतील चर्चेचे महत्त्वाचे मुद्दे (ग्राम सभेत मांडलेल्या विषयांची सूची द्या. उदा. स्वच्छता, पिण्याचे पाणी, पायाभूत सुविधा, आरोग्य इत्यादी)	१. २. ३. ४. ५. ६.
६. ग्राम सभेत घेतलेले महत्त्वाचे निर्णय/ ठराव नमूद करा	१. २. ३. ४. ५. ६.
७. ग्राम सभेचे इतिवृत्त तयार केले का?	☐ होय ☐ नाही
८. इतिवृत्त कोणी तयार केले? (नाव/पद)	श्री / श्रीमती पदः
९. उपस्थित मतदार व ग्रामपंचायत सदस्यांनी इतिवृत्तवार सही केली का?	☐ होय ☐ नाही

अहवाल तयार करणा-याचे नाव*:-

पद:-

विभाग / संस्था:-

सही:-

ग्रामसेवक

ग्रामसभेचे अध्यक्ष

सरपंच

* टिप: आवश्यक असल्यास सदर ग्राम सभेची अतिरीक्त माहिती स्वतंत्र कागदावर लिहून सोबत जोडावी.

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प गाव सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

प्रमाणपत्र

जिल्हा _____

तालुका _____

जिल्हा परिषद प्रभाग _____

ग्रामपंचायत _____

असे प्रमाणित करण्यात येते की, आमच्या ग्रामपंचायतीमध्ये मानव विकासासाठी लोक सहभागातून गाव सूक्ष्मनियोजनाची ६ - दिवसीय प्रक्रिया दिनांक _____ ते _____ दरम्यान सर्व _____ महसूली गावांमध्ये राबविण्यात आली. या प्रक्रियेदरम्यान ग्रामपंचायत सदस्यांच्या, समिती सदस्यांच्या व गाव पातळीवरील शासकीय कर्मचा-यांच्या क्षमताबांधणीकरीता अध्ययन वर्ग तसेच गावात लोकसहभागातून नियोजनाचे विशेष उपक्रम घेण्यात आले. त्याकरीता आवश्यक साहित्य (मागील पानावर नमूद केल्याप्रमाणे) वापरण्यात आले व सदर प्रक्रिया प्रत्यक्ष राबविण्याकरीता खाली नमूद केलेल्या साधन व्यक्ति वरील कालावधीत गावात उपस्थित होत्या -

अ.क्र	साधन व्यक्तित्चे नाव	दूरध्वनी क्र.
१.		
२.		
३.		
४.		
५.		
६.		
७.		
८.		
९.		
१०.		

(सरपंच)

(ग्रामसेवक)

ग्रामपंचायतीचा शिक्का

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प गाव सूक्ष्मनियोजन प्रक्रिया

ग्रामपंचायत सूक्ष्मनियोजन प्रक्रियेकरीता उपलब्ध साहित्य/सामग्री

अ. क्र	साहित्य	प्रमाण	प्राप्त संख्या	रक्कम
१	चार्ट पेपर			
२	स्केच पेन			
३	पेनसील			
४	खोड रबर			
५	शार्पनर			
६	कागद (A4)			
७	चिकट पट्टी			
८	ट्रेसींग पेपर			
९	नस्ती (फाईल)			
१०	पेन			
			एकूण	

असे प्रमाणित करण्यात येते की, आमच्या ग्रामपंचायतीमध्ये ६ - दिवसीय गाव सूक्ष्मनियोजनाची प्रक्रिया राबविण्यासाठी खाली नमूद केल्याप्रमाणे साहित्य विकत घेण्यात आले:-

१. प्रशिक्षकाचे नाव:-

सही

२. प्रशिक्षकाचे नाव:-

सही